

DUHOVNI PASTIR.

Izhaja vsak mesec. — Velja 8 K na leto.

XXVII. letnik.

V Ljubljani, maj 1910.

V. zvezek.

Peta nedelja po veliki noči.

Homilija lista.

Preljubi! bodite delavci besede, in
ne samo poslušavci. Jak. 1, 22.

V današnjem evangeliju zagotavlja Jezus svoje učence, da bodo gotovo prejeli vse, kar bodo Očeta v nebesih v njegovem imenu prosili. (Jan. 16, 23.) — Sv. katoliška Cerkev nam da ta evangelij brati zato, da ne bomo prošnji teden pozabili prositi v Jezusovem imenu. V Jezusovem imenu pa bomo prosili, ako bomo pri molitvi obudili živo vero vanj, prepričani, da nas bo uslišal, ako bi nam bilo to v zveličanje; vsled česar se moramo pri molitvi popolnoma izročiti v božjo voljo. — Molili pa bomo v živi veri, ako je z našo molitvijo tesno zvezano tudi naše življenje, kakor je to lepo izraženo v Gospodovi molitvi, v očenašu. Naša molitev bodi odsvit našega življenja po veri. Pravi kristjan ne zna samo moliti, ampak tudi živeti po veri. O tem prelepo govori današnji list sv. Jakoba, ki vam ga hočem razložiti.

I. „Vera je iz poslušanja,“ pravi sv. Pavel (Rim. 10, 17.) — Živa pa je vera, ko človek ni samo poslušavec, ampak tudi delavec besede, ki se oznanuje. Sv. Jakob pravi namreč v današnjem listu: *Preljubi! bodite delavci besede in ne samo poslušavci, s čemur bi same sebe zapeljevali!* — Delavci so tisti, ki v poslušanju spoznano resnico obrnejo na svoje življenje: sv. Janez Krstnik je svojim poslušavcem naravnost rekel: „Storite dober sad pokore!“

Gospod Jezus Kristus je rekel mladeniču, ki ga je vprašal, kaj naj stori, da bo zadobil večno življenje: „Spolnuj zapovedi!“ In ko mu je mladenič odgovoril, da to dela že od svoje mladosti, mu je Jezus, ki je vedel, da ima mladenič v mislih le vnanjo Mozesovo postavo, pojasnil, da ta ne zadostuje, ampak naj se poprime duha postave, ki je duh zatajevanja, tedaj se je mladenič vstrašil in odšel. Dopadel se mu je sicer Jezus in njegov nauk, toda v dejanju ga izvrševati ni imel volje in poguma. Bil je le poslušavec, in ne tudi delavec besede. — Takih je dosti med nami. Radi poslušajo božjo besedo, ko pa bi morali po besedi, ki so jo slišali, vravnati tudi svoja dejanja, tedaj se zboje in brž odmaše uho, da gre pri drugem vun, kar je prišlo pri prvem notri. Ti so po besedah sv. Jakoba „zapeljivci, ki goljufajo same sebe“, ker menijo, da je zadosti vedeti postavo božjo in ne tudi spolnovati je.

Sv. Jakob pravi: da je tak poslušavec podoben človeku, ki ogleduje obraz svojega rojstva v zrcalu, in potem, ko se je ogledal, gre in brž pozabi, kakšen je bil.

Zrcala niso vsa enaka: eno kaže lepo jasno, drugo nerazločno, tretje povečuje, četrto zmanjšuje podobo, itd.

Zrcalo, ki ne kaže natančne podobe, pomenja tiste nauke sveta, ki vgajajo našemu samoljubju; lepo jasno pa nam kaže zrcalo božjega nauka podobo naše duše, brez prikrivanja, brez zmanjševanja njenih napak, brez povečanja njenih dobrih lastnosti; to zrcalo nam kaže podobo obraza našega rojstva, t. j. naravno podobo, kakršna je naša duša v resnici. Toda te svoje podobe, ako je grda, ne mara vsak gledati, zato gre in brž pozabi, kakšna je, da mu je ni treba umiti. Glejte, predragi, to-le zrcalo je obešeno tu v cerkvi na prižnici, med pridigo in krščanskim naukom. — V to zrcalo se radi ogledujejo tisti, ki niso samo poslušavci, ampak tudi delavci besede, med tem ko drugi, ki ne vidijo radi obraza svojega rojstva, podobo svoje duše, ki je omadeževana z grehom, božjo besedo opuščajo, zamujajo pridigo in krščanski nauk, ali postopajo med božjo besedo okoli cerkve. Tem seveda ni mogoče pomagati, ker se jih najboljša, najbolj prepričevalna, najpotrebniša pridiga ne prime, ker je ne slišijo. Zanje je ogledalo naravnost vbito.

Sv. Jakob nadaljuje: *Kdor pa ni pozabljen poslušavec, ampak delavec, ki prav pregleda popolno postavo prostosti: on bo srečen v svojem dejanju.*

Popolna postava prostosti — to je sv. evangelij, to je krščanska vera; ta se imenuje popolna postava v primeri z nepopolno postavo vere stare zaveze, ki je obsegala le samo začetne prve resnice sv. vere, ki ni mogla človeka pred Bogom opravičiti, posvetiti, zveličati, ker ni delila pripomočkov k zveličanju, t. j. posvečujoče božje milosti.

Sv. evangelij ali krščanska vera pa ne uči človeka samo vse resnice, ampak mu daje tudi pripomočke na roko; da more vse nauke te resnice spolnovati: ti pripomočki so sv. zakramenti in z njimi združena posvečujoča božja milost; zato se imenuje popolna postava.

To popolno postavo nove zaveze, sv. krščansko vero, imenuje sv. Jakob postavo prostosti, po kateri neha biti človek suženj greha, ker po nji postane otrok božji, dedič nebes, so-dedič Kristusov.

Veren kristjan se zaveda te svoje prostosti, se čuti srečnega v tej zavesti, da je otrok božji, dedič nebes: zato si prizadeva, vrednega se storiti te dedščine s pravim krščanskim življenjem. On prav pregleda popolno postavo prostosti, t. j. on ve, da je le tisti prost, ki ni suženj greha; in ker si prizadeva, varovati se sužnosti greha, vživa, občuti srečo, mir in zadovoljnost že na tem svetu.

II. Med verniki, katerim je sv. Jakob pisal ta svoj list, jih je bilo nekaj izpreobenjencev iz malikovalstva, nekaj pa iz judovstva. Ti poslednji so se ponašali s tem, da niso bili nikdar malikovavci, oni prvi pa so prezirljive gledali na judovske kristjane, ki so se še vedno ozkosrčno držali Mozesove postave, četudi jim v zveličanje ni bila potrebna. Iz tega preziranja so nastajali pogostokrat prepiri med obojno vrsto vernikov, ki so škodovali dobri stvari.

Zato se sv. Jakob obrača v svojem listu z resnimi besedami proti takemu strankarstvu in obsoja tiste vernike, ki z žaljivim govorjenjem razdirajo vez ljubezni v cerkveni občini: pravi namreč: *Ako pa kdo meni, da je pobožen, pa ne brzda svojega jezika, temveč zapeljuje svoje srce: kakor da to nič ni: je prazna njegova pobožnost.*

Res je to: prazna je pobožnost kristjana, ki ne zna krotiti svojega jezika. Zakaj, kako bi Bogu mogla dopasti molitev s takega jezika, po katerem tečejo vmazani potoki nečimurnega, lažnjivega, opravljivega, obrekljivega, nesramnega govorjenja?

Gospod Jezus je sam rekel: „Iz polnosti srca usta govore!“ (Mat. 12, 34.) Torej, kako močvirje mora biti srce takega kristjana, iz katerega prihaja taka nesnaga v govorjenju!

Sv. Peter Dam. pravi: „Po jeziku se vidi kakor skozi okno v srce in se pozna, kdo tam doli stanuje: pobožnost ali nečimurnost, Bog ali hudič!

Grehi jezika imajo globoke korenine v drugih strasteh, n. pr. v jezi, ošabnosti, nečistosti itd.; iz teh korenin bujno poganja škodljivo zelišče strupenega jezika.

Na tako zarasli njivi ni prostora za pšenično klasje z zlatim zrnem čednosti in zasluženja.

In naj se tak človek še tako pobožnega in pravičnega dela, on zapeljuje svoje srce, če meni, da to nič ni, ako otepava z jezikom okoli sebe, dela škodo svojemu bližnjemu s pohujšanjem na duši in z opravljanjem ter obrekovanjem na časti in dobrem imenu. „Ako kdo meni, da je pobožen, pa ne brzda svojega jezika, . . . je prazna njegova pobožnost.“

Zakaj prava pobožnost ima svojo podlago v ljubezni do Boga; prava ljubezen do Boga pa ni mogoča brez ljubezni do bližnjega. „Kdor ne ljubi svojega brata,“ pravi sv. Janez, „ki ga vidi, kako bi mogel Boga ljubiti, ki ga ne vidi.“ (1. Jan. 4, 20.) Prava pobožnost obstoji tedaj v ljubezni do Boga in do bližnjega, ki se kaže v dejanju, delih usmiljenja. Zato pravi sv. Jakob dalje: *Čista in pred Bogom in Očetom neomadeževana pobožnost je ta, obiskovati sirote in vdove v njih nadlogi in neomadeževanega se ohraniti pred tem svetom.*

Apostol imenuje v prvi vrsti sirote in vdove, katerim kristjan skazuj svojo ljubezen, ker je bilo v tistih časih mnogo očetov, mož v preganjanju, umorjenih, ali po ječah ali na begu, njihove družine pa zapuščene, brez varstva in pomoči. V drugi vrsti pa pomeni izraz sirote in vdove sploh vse, ki kakorkoli potrebujejo naše ljubezni in našega usmiljenja. Njim stati na strani z besedo in dejansko pomočjo je znamenje tiste ljubezni, o kateri pravi Jezus, da je s prvo in največo ljubeznijo do Boga enaka, ter višek krščanske pravičnosti in popolnosti.

Vendar pa ne sledi iz tega, da je humaniteta ali človekoljubje isto, kar vera, ali da bi mogla prvo nadomestiti drugo. Zdi se pa, da dandanes moderni svet bolj poudarja humaniteto, kakor vero, in v tem smislu tudi ravna. Saj slišimo dostikrat izrek: dober človek je, vere pa nima. — To je sicer moderno,

krščansko pa ni. Vera je drevo, na katerem zori sadje dobrih del ljubezni in usmiljenja. V krščanskem smislu tedaj niso mogoča dobra dela brez vere, kakor si sadja ne moremo misliti brez drevja. Torej dela usmiljenja in ljubezni ne zadostujejo, treba jim je podlage čistosti in neomadeževanosti.

Sv. Jakob namreč pravi ob sklepu današnjega lista: *Čista in pred Bogom neomadeževana pobožnost je ta: obiskovati sirote in vdove v njih nadlogi in neomadeževanega se ohraniti pred svetom.*

Neomadeževan je človek, ki je brez greha: neomadeževanega pa se ohrani, ako se odteguje svetu in njegovi spričenosti; bolj pa ko se odteguje svetu, bolj se bliža Bogu in sklepno zedinjenje z Bogom je življenje v Bogu, je življenje po veri, je tista čistost in neomadeževanost pred Bogom, je prava pobožnost, ki ima svoje korenine v veri in se nazunaj kaže v dobrih delih ljubezni in usmiljenja. Tako pobožnost zahteva sv. Jakob od nas.

Povzemimo sedaj še enkrat nauke iz današnjega lista. Ni zadosti, da smo poučeni v veri; treba je, da tudi živimo po njej. — Vera nam bodi zrcalo, v katerem si ogledujemo podobo svoje duše ter brž skušajmo oprati je, ako vidimo v tem zrcalu, da smo si jo umazali z grehom. — Postavo prostosti umevajmo tako, da kolikor manj bomo sužnji greha, toliko večja bo naša prostost, prostost božjih otrok, dedičev nebes, sodedičev Kristusovih. — Varujmo se grehov, ki se z jezikom vršè, ker skoraj vsi so zoper ljubezen do bližnjega: zakaj, brez ljubezni do bližnjega ni ljubezni do Boga, ni prave pobožnosti, ni žive vere. — Brez vere in dobrih del bi bilo naše življenje tu na zemlji zgubljeno, v večnosti pa nesrečno, česar si seveda nihče izmed nas ne želi. Amen.

P. J. K.

Križev teden.

Molitev je najveličastniši opravilo.

Prosrite in se vam bo dalo.

Luk. 11, 9.

Vsaka reč ima svoj čas. Sedaj, ko zeleni in cvete drevje, ko se obrašča žito na polju in trava po travnikih, sedaj je čas, da Bogu priporočimo sadeže in ga prosimo, naj jih blagoslovi,

naj jih ohrani in varuje. Po celem svetu se pomikajo prošnji teden procesije in tisočera srca pošiljajo v nebo goreče prošnje. Ah, kako lepa, kako veličastna je molitev! Ž njo se časti Bog, a ona časti tudi človeka. Po molitvi se nebo poniža do zemlje, pa se zemlja dviga do neba. Molitev je najveličastniši opravilo, ki se godi v nebesih, a tudi najveličastniši opravilo, ki se vrši na zemlji.

Premišljujmo torej molitev, ki

I. časti Boga,

II. časti človeka.

I. Gospod Bog govori pri preroku Izajiju (43): *K svoji časti sem ga ustvaril, ga upodobil in naredil.* In v 18. psalmu: *Nebesa pripovedujejo božjo slavo in dela njegovih rok oznanjuje nebes.* Dan dopoveduje dnevu in noč daje noči na znanje: Velik in slaven je Bog, ki nas je ustvaril. Temu Gospodu gre tedaj čast in slava. Vesoljno stvarstvo, kaj je drugega kot večen „Te Deum laudamus“. Stvari časte Boga s tem, da so; ti pa, o človek, ki imaš razum in dar govora, ti, ki si kralj vsega stvarstva, časti in slavi Boga z zavednostjo, z ljubečim srcem in z živo besedo v svojem in v imenu vesoljnega stvarstva.

Toda kaj opazim na zemlji? Marsikateri jezik, ki je ustvarjen, da časti in slavi Boga, še ne pozna dolžnosti molitve. Marsikateri človek, ki je v otroških letih z velikim veseljem sklepal roke in jih dvigal kvišku, je postal vsled greha nem za molitev, živi na zemlji brez vere, brez ljubezni, brez molitve. Mnogo jih je med nami, ki pravijo v svoji oholosti, da ne potrebujejo molitve, ker si služijo vsakdanjega kruha z lastnimi rokami; molitev, pravijo, je za stare ženske, bolnike, siromake. — Tako tedaj? Neskončni Bog, pred katerim si svetli serafini zakrivajo obličja, ne zasluži, da bi ga ti prevzetni prah, molil na svojih kolenih? Le starčki, bolniki in siromaki naj opravljajo ta posel? To je v resnici pravo bogokletstvo.

Dalje pravi moderni človek: Nikomur nisem ničesar vzel, nikogar goljufal; nasprotno, marsikaj sem dal v dobrodelne namene, nihče mi ne more očitati hudobije. Tako govori dandanes marsikateri poštenovič. Resnica je pa ta: Ako nisi molil, vzel si Bogu spodobno čast, ki si mu jo dolžan, goljufal si Gospoda nebes in zemlje za češčenje njegovega svetega imena, ki ga terja od tebe; in četudi si razdelil vse premoženje med

ubožce in dal svojo kri za blagor človeštva, nič ti ne pomaga. Želiš biti zveličan, moraš moliti, ker Bog te je ustvaril v svojo čast.

Pagan, ki še ni slišal sv. evangelija, časti po svoje namišljene bogove; po celem svetu ne najdete naroda brez molitve. So pa civilizirani ljudje, so kristjani, krščeni v imenu presv. Trojice, ki ne molijo; zatoorej čujte še drugo besedo, ki jo govori Gospod Bog.

Ustvaril sem te in te upodobil, a jaz sem te tudi odrešil; moja last si! — Zategadelj si dvakrat dolžan čast in hvalo dajati svojemu Bogu, Stvarniku in Odrešeniku, ki te je odkupil s svojo dragoceno krvjo. Ozri se na Gospoda Jezusa Kristusa. Glej, kako on poveljuje svojega nebeškega Očeta z molitvami svojega presv. Srca, s solzami svojih oči; poveljuje v pokorščini do smrti in smrti na križu. Glej božjega Zveličarja, srednika in velikega duhovna nove in večne zaveze, ki viseč tri ure na lesu sv. križa moli z razprtimi rokami, vzdihuje in trpi za vesoljni človeški rod, on, darovavec in daritev obenem, moli in daruje za celi svet, za tebe, za mene. Kdo more Jezusu povrniti ljubezen, molitev, bridke vzdihe?

Kako hudo pa je vedeti, da z nami žive ljudje, ki se sramujejo molitve, ki ne marajo upogniti kolen niti pred Najsvetejšim; katerim ni dolga nobena ura, nobena noč, neznosna jim je le ona, ki jo imajo preživeti v cerkvi. Ako božjemu Zveličarju niso bile predolge one tri ure na križu, ki jih je daroval v spravo za naše grehe, bode li nam predolga ona urica, ki jo prebijemo v cerkvi, ne v trpljenju in smrtnih mukah, ampak v srčnem veselju in tolažbi?

Naš namen na zemlji je torej ta, da častimo Boga našega Stvarnika, da kot odrešenci častimo tudi našega Rešenika Jezusa Kristusa. Toda pomnite: Čast, ki jo dajemo Bogu, doseže tudi nas.

II. Molitev je pogovor z Bogom. Bog je neizmerno višji, nego katerokoli zemeljsko veličanstvo; on je neomejeni gospodar nebes in zemlje. Kadar tedaj govorim z Bogom, morda klečeč na kolenih, dvigajoč oči in roke kvišku, tedaj molim. Gledam proti nebu, ker ni na zemlji moja domovina, ampak v svetih nebesih, kjer se Bog daje uživati svojim izvoljencem. Klečim na tleh, ker čutim, da le tedaj bo moje češčenje prijetno Bogu, ako se ponižam v prah zemlje.

V veliki časti so na zemlji oni, ki bivajo na cesarskih dvorih, ki imajo prost vhod k vladarju. Še večja čast je zate, ko klečiš pred tabernakelnom in se klanjaš Kralju kraljev. Prost ti je vhod v hišo božjo, ljubeznjivo si povabljen v svetišče Boga, čigar prestol so nebesa, čigar podnožje je zemlja. O molitev, dar nebeški, kako ti počesečuješ nas, revne zemljane!

Ta čast je tem večja, čim večja in ugledniša je družba onih, ki molijo z nami. Kdo moli? Molijo vsa dobra bitja gori od nebes do najrevniše kočice na zemlji. Moli Marija Devica, kraljica nebes in zemlje; molijo kerubi in serafi in vse vrste zveličanih duhov. Na zemlji molijo kralji in vladarji, učeni in preprosti, bogati in revni; v vicah molijo duše, ki so vse v stanju milosti božje, Bogu prijetne in drage. Vsi ti tvorijo velikansk zbor molivcev, kraljestvo božje, ki časti in slavi Boga brez presledka, brez konca. O častitljivi zbor molivcev! Imenujte mi družbo, ki šteje častitljiviše in plemenitiše člane, kakor jih šteje kraljestvo božje, občestvo svetnikov. Če katera družba daje svojim članom veličje in čast, tedaj smo mi neizrečeno srečni in češčeni, ker smo, četudi nevredni, člani velikanskega zbora molivcev.

Kdo ne moli? Čudna družba teh, ki ne molijo. Hudoobni duhovi ne molijo in ne morejo moliti, ker črtijo Boga. Ne molijo in ne morejo moliti nepoboljšljivi grešniki, pijanci, oderuhi, popačeni, napuhneni in sirovi ljudje, ker nimajo ljubezni, nimajo milosti. Kdor pa ne moli, je izgubljen.

Da človek sme častiti večnega Boga, je zanj največja čast. In kako lahko se doseže ta čast. Ni je starosti, ni ga stanu, ni ga človeka, bodi srečen ali nesrečen, vesel in žalosten, ki bi ne smel moliti. Zatorej, dobra mati, uči svoje dete sklepati ročice in jih dvigati k nebu, še preden more govoriti. Otrok, ki to dela, je angel v človeškem mesu.

Krščansko dekle, pridi pred oltar, dvigaj nedolžno oko in neomadeževane roke k nebu. Lepša si v takem položaju, kakor v bleščečih dvoranah; solze pobožnosti, ki bleste v tvojih očeh, te dičijo krasneje, nego vsi biseri zemlje!

Pred oltar prihajajte možje in mladeniči! Tukaj je vaše častno mesto, tukaj prejmete ono plemenitost, ono moč, ono versko neustrašenost, ki je najlepša dika moža; tu izgubite vso odurnost, tu se učite krotkosti, krščanskega mišljenja in življenja.

Sreča zame, da morem moliti v vsakem položaju. Četudi sem star, bolan, če sem reven, slep, zapuščen, preganjan, hudo je zame. A ena tolažba mi ostane, katere mi nihče ne more vzeti, namreč zmožnost molitve, ona zmožnost, s katero se iz največjega siromaštva lahko dvignem do nebeškega veličanstva. Blagor človeku, ki v svojem obiskovanju seže po tem sredstvu, v največji zapuščenosti bo našel v molitvi luč in tolažbo; in kakor gotovo biva Bog, ki ne more ne goljufati, ne goljufan biti, zgodilo se bo, kar je obljubil: Kdor bo mene častil pred ljudmi, njega bom jaz počastil pri ljudeh.

Molimo tedaj radi, molimo mnogo in srčno, ker časi so resni in bodo postali še revniši. Pohujšanje je gorostasno, zlasti med mladino, in ni je rešitve, razen v delu in molitvi. — Da je bilo v Sodomi pet pravičnih, mesto bi ne bilo opustošeno. Kaj bi bilo danes z Evropo, nekdam tako krščansko, kaj z Avstrijo in našo ožjo domovino, da ne bi bogoljubne duše klečale pred tabernakelnim in s svojimi molitvami in žrtvami ne tolažile pravičnega in užaljenega Sodnika? Skrbimo, da ne pojema število molivcev; in ker raste in se širi na zemlji hudobija, naj raste in se širi tudi češčenje sv. Rešnjega Telesa; in ker je ljubezen zmrznila v mnogih srcih, naj tem gorečnije vzplamti v dušah izvoljencev k večji časti božji in v proslavo sv. katoliške Cerkve. Amen.

P. Hugolin Sattner.

Praznik vnebohoda Jezusa Kristusa.

1. O nebesih.

Oko ni videlo, uho ni slišalo in v srce človekovo ni prišlo, kar je Bog pripravil tem, ki ga ljubijo.

I. Kor. 2, 9.

Sv. evangelij nam pripoveduje to-le pomenljivo Zveličarjevo priliko: Živel je bogat mož. Oblačil se je v škrlat, v dragoceno rdeče sukno in vsak dan se je imenitno gostil. Živel je pa tudi takrat ubog siromak. Ime mu je bilo Lazar. Ta je bil ubožec in bolan; imel je ranjene noge. Vsak dan je hodil posedat pred bogatinovo hišo in želel si je dobiti drobtine, ki so padale z bogatinove mize, pa še tistih ni dobil — psi so hodili lizat njegove rane.

Tisti bogatin umrje — in pokopan je bil v pekel —. Umre pa tudi Lazar in angeli so ga nesli v Abrahamovo naročje — to je v nebesa. V peklu povzdigne bogatin svoje oči in ugleda v Abrahamovem naročju Lazarja ter zavpije: „Oh, oče Abraham! pošlji Lazarja, da pomoči konec svojega prsta v vodo, da ohladi moj jezik, ker grozovito trpim v tem plamenu.“ Oče Abraham pa odgovori: „Pomisli moj sin, da si ti prejel dobro v življenju, ta pa hudo; zdaj se ta veseli, ti pa trpiš. Vrhutega je med nami in vami velik prepad, da nihče ne more od nas k vam in od vas k nam priti.“ Bogatin nato reče: „Prosim tedaj, oče, pošlji vsaj Lazarja v hišo mojega očeta; pet bratov namreč imam, da jim pove, kako je v peklu, da tudi oni ne pridejo na ta kraj trpljenja.“ Toda Abraham mu odgovori: „Imajo Mozesa in preroke, nje naj poslušajo.“ Bogatin reče: „Nikar oče Abraham, ampak če pojde kdo izmed mrtvih k njim, se bodo spokorili.“ Abraham pa odgovori: „Ako ne poslušajo Mozesa in prerokov, tudi ne bodo verovali, če prav kdo od mrtvih vstane.“

Ta zgodba, katero nam je povedal naš ljubi Zveličar sam, nam pričuje, da nas za konec čaka le dvoje: ali pekel ali nebesa . . .

Dobro veste tudi, da se je desni razbojnik na križu v svojem velikem trpljenju obrnil do Kristusa, rekoč: „Gospod, spomni se me, ko prideš v nebeško kraljestvo!“ In Jezus mu je odgovoril: *Še danes boš z menoj v raju.*

Preljubi v Gospodu! Ko bi bili mi podobni vsaj temu razbojniku na križu, ki je v nebesa veroval, na nebesa mislil, po nebesih hrepenel, za nebesa prosil — — pa žalostna resnica je, da nas je veliko kristjanov, ki smo podobni tistim peterim bogatim bratom, ki niso mislili ne na pekel in ne na nebesa, marveč so edino le svetu služili in v grehu živeli.

Če danes gledamo v duhu Jezusa odhajati v nebesa, kako bi ne bilo primerno, da resno premislimo:

I. Kaj so nebesa.

II. Ali se dovolj trudimo za nebesa?

Naj nam podeli Sv. Duh trdno vero v eno glavnih resnic, da smo ustvarjeni za nebesa in naj nam užge v naših mlačnih srcih hrepenenje po nebesih.

I. Kaj so nebesa . . .

Tukaj seveda ne moremo govoriti iz izkušnje, marveč natančje se moramo na vero vseh narodov, uporabiti sodbo svoje pameti, poslušati pa pred vsem nauk našega božjega Zveličarja — razodenje božje.

a) Kaj pravi naša pamet?

1. Pamet pravi, da so nebesa kraj čistega, trajnega veselja.

Človek vedno hrepeni po sreči, vedno želi le kaj boljšega in vedno boljšega — ali naj bo to hrepenenje prazno? Potem bi bil človek res na slabšem kakor žival, ki niti pojma ne more imeti o nebesih. Zato najdemo vero v nebesa pri vseh, tudi najbolj divjih narodih. Vsa ljudstva si mislijo nebesa kot kraj veselja, kjer ni nič slabega. Veselje v nebesih bi bilo nepopolno, želja po sreči bi ne bila nasičena, ako bi temu veselju bil primešan le prašek pelina.

2. Nebesa so podoba raja, v katerem sta bivala nekdanj Adam in Eva. Če je Bog našim prvim staršem iz ljubezni in dobrotljivosti podaril lep raj, še mnogo verjetnejše je, da je pripravil še lepši raj onim, ki so v izkušnjavah in v bojih izpolnovali voljo božjo.

3. Nebesa morajo lepa biti, vsaj je še celo zemlja v marsičem tako lepa in veličastna! Kako lepo je solnce in zvezde, kako lepe so cvetice po livadah. Vse to uživajo dobri in hudobni. Ali ni primerno, da Bog svojim zvestim in pridnim otrokom še kaj popolnejšega pripravi?

4. Ali ne žele starši svojim ljubim otrokom le dobro, ali se ne trudijo celo življenje, da bi jim preskrbeli kar je mogoče zemeljske sreče? — Ali vse drugače ljubi Bog svoje otroke. Srečo, katero nam hoče on nakloniti, mora biti pač drugačna, kakor tista pomanjkljiva, opoteča sreča, katero moreta dati oče in mati.

5. V nebesih je najlepša, najsветеjša tovarišija: Jezus, Marija, angeli, svetniki, dobri ljudje. Ko je sv. Bernard to premišljeval, je vesel vzkliknil: „Otročiči, otročiči, hrepenimo po dvorih Gospodovih! Tja gori pogosto povzdignimo svoje misli, nebesa so naša prava domovina, hrepenimo po njih in vsaj od daleč jih pozdravljajmo!“ Sv. Pavel pa je klical: Cupio dissolvi et esse cum Christo — želim umreti, da se združim s Kristusom.

6. Nebeško veselje je neminljivo, večno. Kaj pomaga, če ima človek na svetu kako prijetno uro, pa za to prijetno uro pride sto drugih, bridkih in grenkih. Vsaka sreča, ki je minljiva, ni prava sreča . . .

Tako sodi naša pamet o nebesih, in poslušajoč notranji glas vesti verujejo vsa ljudstva na zemlji v nebesa in hrepene po nebesih.

b) In kaj pravi k temu božje razodenje?

Kolikrat nam govori sv. pismo o nebesih! Vse življenje Kristusovo je imelo ta namen, v nas obuditi hrepenenje po nebesih in nam pomagati v nebesa: zato je Kristus umrl na sv. križu, zato je šel v nebesa, da nam je za vse čase postavil pred oči veliko resnico, da smo ustvarjeni za nebesa.

Kako lepo govoré Modr. bukve: „Pravični bodo vekomaj živeli in pri Gospodu je njih plačilo in skrb za nje pri Najvišjem; zato bodo prejeli častitljivo kraljestvo in lepo krono iz roke Gospodove, ker s svojo desnico jih bo pokrival in s svojo sveto roko jih bo branil. (Mod. 5, 13.)

Iz Jezusovih govorov pa je dobro znanih osem blagrov, v katerih Gospod tolikrat poudarja: „Veselite se, vaše plačilo bo obilno v nebesih!“ Ko je govoril o sodbi, je zaključil svoje besede: „— in ti bodo šli v večno življenje, drugi pa v večno pogubljenje“. — In skrivno razodenje pravi o izvoljenih božjih: „In Bog bo obrisal vse solze od njih oči, in smrti ne bo več, tudi ne bo več žalovanja, ne vpitja, ne bolečin, ker poprejšnje je minulo.“ (Skr. raz. 20, 4.)

Kako dober je vendar nebeški Oče, da nas tako ljubi, da nam hoče dati lepa sveta nebesa! Kakšna tolažba za uboge zemeljske trpine, da jim zasije po dnevih skrbi, po urah trpljenja zarja nebeške radosti! Če ga tudi zapušča svet, zapuščajo prijatelji, zapušča denar, zapuščajo moči, zapušča zdravje, zapušča življenje, vera v nebesa mu budi up, da on ne razpade in ne propade, marveč se zbudi k novemu, k boljšemu življenju. Če stojimo ob grobu dragih ranjcih in nam žalost trga srce, da smo jih izgubili in se ločili od njih, so zopet nebesa tista sladka beseda, ki nam kane kapljo tolažbe v našo potrto dušo, da se snidemo vnovič v zlatih nebesih. Ko so sv. Simforozi ugrabili sinka in ga peljali na morišče, ker ni hotel zatajiti Kristusa, je tekla mati za njim ter mu zaklicala: „Sin moj, zemljo ti vzamejo ali nebes ti vzeti ne morejo.“ In sin je umrl neustrašeno za sv. vero. Kakšno moč vzbudi samo misel na — nebesa!

Kdo se ne bi potem čudil naši slepoti,

ll. da se tako malo trudimo za nebesa!

Nočemo se spominjati ljudi brez vere: v Boga ne verujejo, zato tudi v nebesa ne verujejo. Besedi nebesa se posmehujejo. Bogastvo, časti, vživanja, to so njihova nebesa. A kje najdejo potem nebesa ubožci in trpini? —

Je pa veliko drugih, ki verujejo tudi v večno življenje, in ne molijo samo tako v apostolski veri — toda resno tega ne kažejo, da je jim mnogo mar, da bi se zveličali. Med to družino se znajdemo velikrat tudi mi!

a) Poglejmo, kako so svetniki skrbeli za nebesa: Mati sv. Klementa iz Ancire je svojemu sinu vedno ponavljala besede: Fili mi, negotium, quo contendimus, est vita aeterna — glavna naša stvar je večno zveličanje. Mati sv. Ivona je otroku govorila: „Ivo, ti moraš svetnik postati!“ Sv. Alojzij je imel navado, da se je pri vsaki stvari vprašal: quid hoc ad aeternitatem — ali mi to kaj pomaga za nebesa? Sv. Ignacij pa je vzkliknil: kako grda se mi zdi zemlja, ko premišlujem nebesa.

b) Tako so mislili in delali svetniki. Kaj naj se učimo od njih? Da moramo svoj končni cilj vedno imeti pred očmi. Pаметen človek ničesar ne dela brez načrta. Kar se po načrtu dela, dela se z gotovostjo, dela se z veseljem, dela se vstrajno, dela se z uspehom. Kako bodo zidali zidarji, če niti ne vedo, kaj imajo narediti.

Tako se mi zdi, delamo večkrat mi za nebesa — brez načrta. Zato pa ni to nobeno resno delo, marveč le bolj igrača. Za nebesa se trudimo in delamo, kakor otroci, ki zmeraj delajo, pa le malo naredi.

Torej svoj cilj moramo imeti pred očmi, kakor je Kristus rekel: „Le eno je potrebno!“ Ako bomo gledali na svoj cilj, in se zavedali tega, kam imamo priti, bomo hodili po pravih potih, se bomo znali izogniti oviram, ali se tudi podali v sveto vojsko, če nam bo kdo branil v nebesa.

Ko je bila leta 1897. grško-turška vojska, je bilo brati v časnikih, da je več starih Turkov prišlo prostovoljno za orožje in šlo na vojsko. Zakaj? Turki imajo seveda napačno krivo vero, da če kdo pade v vojski zoper kristjane, gre vsak v nebesa. In glejte, ti se niso ustrašili vojskinih grozot, marveč sami od sebe so šli na vojsko, da si zagotovijo nebesa.

Kako osramote Turki nas, ki se zbojimo, če se le pokaže nekoliko tiste trnjeve poti, o kateri je govoril Zveličar.

Na Angleškem je živel svoj čas izvrsten mož, minister Tomaž Mor. Njegov kralj mu je predložil v podpis neko postavo, ki je bila nasproti katoliški veri. Tomaž Mor kot veren katoličan tega ni hotel storiti. Kralj ga je zato vrgel v ječo. Prijatelji so mu prigovarjali, naj ne bo neumen in naj podpiše. „Ne, tega ne storim, moja vest mi tega ne pusti!“ — „Potem

ne prideš iz te ječe!“ — „In tvoje premoženje ti bodo vzeli.“ — „Če tudi!“ — „Tvoji otroci bodo berači!“

V ječo pride lepa gospa z objokanimi očmi, majhno dete je imela v naročju, en otrok se jo je držal ob levi, drugi ob desni strani. To je bila žena Tomaža Mora. Z iskreno besedo je prosila moža, naj podpiše. „Ljuba žena,“ — pravi mož, „kaj meniš, koliko časa bova še skupaj živela, če bom podpisal.“ „Kakih dvajset let!“ — „Torej za 20 let naj bi jaz zapravil celo dolgo večnost!“ Junaški mož je raje dal svojo glavo pod meč, kakor da bi izgubil — nebesa. Amen. *J. Mikš.*

2. Nauki današnjega praznika.

Ta Jezus, ki je bil odvzet od vas v nebo, bo tako prišel, kakor ste ga videli iti v nebo. Ap. dej. 1, 11.

„Poznate dom? na zemlji ne stoji, po katerem bridko srce hrepeni, kjer jok utihne, ne teko solze, in v miru srca vsa se vesele. Poznate ga? Le tja — naj hrepenijo srca vsa!“ Oj, srečen tisti človek, ki pozna ta dom, ki je nam vsem pripravljen, da ga enkrat za vselej posedemo in se več iz njega ne ločimo. Pač ima vsakdo izmed nas svoj dom na tej zemlji; a naj ga še tako ljubi, naj bo še tako nanj navezan, enkrat prejalislej ga bo moral zapustiti in poiskati večni dom. Naj bo naše veselje na tem svetu še tako veliko, še tako dolgo, vendar ga nam skali že samo spomin, da bo enkrat vendar le minulo in da za velikim veseljem utegne priti tem večja žalost. — Kdo bi si torej ne želel onega veselja, o katerem vemo, da je neizmerno veliko in da nikoli ne bo minulo! In to veselje nas čaka le onkraj groba v našem pravem domu!

Še ni dolgo, ko ste slišali v sv. evangeliju besede Jezusove: „Grem k njemu, ki me je poslal, in nobeden me ne vpraša: Kam greš! temveč, ker sem vam to govoril, je žalost napolnila vaše srce. A povem vam resnico: za vas je dobro, da jaz grem . . .“ Pač zato je bilo dobro za nas, ker nam je šel pripraviti sedeže v nebesih. In drugič je govoril: „Še malo in me ne bote več videli, in spet malo in me bote videli, ker grem k Očetu . . . Resnično vam povem: vi boste jokali in žalovali, svet

pa se bo veselil; vi bote žalovali, a vaša žalost se bo v veselje izpreobrnila . . . Spet vas bom videl, in vaše srce se bo veselilo in vašega veselja vam nihče ne bo mogel vzeti.“ — (Jan. 16, 16—22.)

Glejte, današnji slovesni praznik nas spominja onega slovesnega trenutka, ko je Sin božji, dovršivši svoje veliko nalogo na zemlji v prid človeškega rodu po tolikem trpljenju dušnem in telesnem in po tako grozni smrti, odšel v nebesa, kakor je sam rekel, da nam pošlje Tolažnika sv. Duha in nam tam sedeže pripravi v veselju, katerega nam nihče ne bo mogel odvzeti. On nam je pokazal in pripravil kraj, pa pokazal nam je tudi pot, po kateri moramo hoditi, da se zveličamo, da pridemo za njim. Ali poznate to pot? Ta ne sme biti nobena druga nego tista, po kateri je Jezus hodil: imenuje se trnjeva, križeva pot; a imenuje se po pravici tudi kraljeva pot sv. križa. Huda je ta pot in težavna, a varna je in edino prava. Kdor se giblje na tem svetu na tej tesni, ozki, strmi, trnjevi poti, ta se lahko zanaša, da pojde enkrat za križanim in poveličanim Jezusom v večno veselje.

Tri leta je Jezus učil, potem trpel in umrl za nas. Vstal iz groba in živel na zemlji še 40 dni. Na Oljiski gori, kjer je začel trpeti, je zbral še enkrat okoli sebe svoje učence in jim naročil: „Pojdite po vsem svetu in oznanujte evangelij vsem stvarjem!“ Nato se je vzdignil pred njih očmi in kmalu izginil v nebesa. Nad njimi pa sta se prikazala dva angela, ki sta rekla: „Možje Galilejski! Kaj stojite in gledate v nebo? Ta Jezus, ki je bil vzet od vas v nebo, bo tako prišel, kakor ste ga videli iti v nebo.“

On je torej šel nam sedeže pripraviti, a on bo zopet prišel. Kdaj? Prišel bo sodnji dan soditi žive in mrtve. Prvi njegov prihod na zemljo je bil prihod kralja miru, prihod našega Zveličarja, prijatelja. Ob prvem prihodu se je trudil za nas, nas učil, za nas trpel in umrl, ter nam vse preskrbel, da se zveličamo, če se hočemo. Pri drugem prihodu pa pride Jezus kot oster Sodnik, ki bo sodil vsakega po njegovih delih, prišel bo spraviti dobro žito v žitnice, plevel pa v ogenj; dobrim poreče: „Pridite blagodarjeni in posedite kraljestvo . . .“, hudobnim pa: „Poberite se izpred mene!“

Glejte, tako je današnji praznik z ene strani vir naše tolažbe in upanja in veselja, z druge strani pa vir

strahu in grože, ako se domislamo drugega prihoda Jezusovega na svet. Vendar pa ta strah ne zadeva vse, temveč le tiste, ki nočejo razumeti in zase porabiti prvega Jezusovega prihoda; tistim bo drugi prihod njegov grozen in strašen, ki prvega niso sprejeli in rabili milosti, katere je on pridobil.

Ravno mesec majnik, posvečen Mariji, daje vsakemu priložnost, da poskrbi kar najbolj za svojo dušo. Kdor je doslej morda že veliko zamudil za svoje zveličanje skrbeti, morda celo velikonočnega časa ni porabil ne v čast božjo in sebi v blagor, temveč v pogubo, ta naj zlasti tembolj vestno porabi šmarnično pobožnost. Koliko je katoličanov, ki morda sicer mislijo, da so za svoje zveličanje zagotovljeni, ker se varujejo hujših grehov! A sv. pismo pravi: „Strašno je pasti v roke živega Boga.“ Svetniki in svetnice, ki so celo svoje življenje se trudili z molitvijo in pokorili za nebesa, so vendar trepetali pred smrtjo v strahu, da bodo morebiti vendar-le pogubljeni. Sv. Hieronim je živel v puščavi in se ostro pokoril; a vendar je večkrat rekel, da se mu zdi, kakor da bi zmerom slišal trobento sodnjega dne. Kardinal Belarmin meni, da izmed pravičnih prav malokateri gre brez vic naravnost v nebesa, razen ako se to zgodi po prav posebnem božjem usmiljenju. Enako uči sv. Alfonz. In vendar pravi sv. Avguštin in za njim cela vrsta še drugih sv. mož, da najmanjše trpljenje v vicah je mnogo hujše nego vse trpljenje tega sveta.

To nas mora nagniti, da še na tem svetu kar najbolj moremo poskrbimo za zveličanje svoje duše, ker po smrti se to ne bo več dalo in tako ugodnega, tako pripravnega časa, kakor je ravno mesec posvečen Mariji, ne smemo zamuditi, da se ne bi izprosili posebnih milosti od nebeške kraljice. Vsi molimo in prosimo, da pride prav sleherni tukaj navzočih po Mariji k Jezusu, da se kot goreč Kristusov služabnik na zemlji trudi za sv. nebesa in se potem raduje večne blaženosti pri Njem, ki nam pravi, da je le ozka pot, pot zatajevanja in premagovanja, kraljeva pot v sveta nebesa. Amen.

† J. Benkovič.

Šesta nedelja po veliki noči.

1. O raznih krivičnostih.

To vam bodo storili, ker ne po
znajo Očeta, ne mene. Jan. 16, 3.

Neki mlad knez je jahal na lov. Dolgo je dirjal za divjačino; v tem diru pride do skalnate votline, v kateri je že 60 let prebival sloveči puščavnik Macedonij. Knez se ustraši suhega, koščenega moža, pa kmalu se pomiri in vpraša: Častiti oče! Kaj delate vendar tako dolgo v tej puščavi? S čim se preživite v tej votlini, kjer ne vidim ne stola, ne mize, ne ognjišča? Kaj celi božji dan počnete? — Gospod, odgovori puščavnik, zdi se mi, da imava oba en opravke. Soditi po vaši zelenkasti obleki in orožju ste vi gotovo lovec. Vedite, jaz sem tudi lovec. — Kaj, vi ste lovec? seže mu knez urno v besedo. — Da, gospod, jaz sem lovec; in sicer sem na lovu za svojim Bogom. V tej samotni lovim in iščem svojega Boga. Mesto lovskega roga mi služijo psalmi, s katerimi kličem večnega Boga. Istotako so mi v pomoč molitev in premišljevanje večnih resnic. In tako hočem iskati Boga, dokler ga najdem in se ga trdno oklenem, ter ga nič več ne izpustim.

Predragi v Kristusu! Mi vsi smo lovci, dokler smo na svetu. Vsak dan gremo na lov; ali kako različna je divjačina, katero lovimo. Blagor dušam, ki hrepene le Bogu dopasti in se vsak dan prizadevajo z besedo in dejanjem izpolnjevati le to, kar je po sv. božji volji. Nespametni pa tisti, ki hrepene le po posvetnem blagu in dobičku, ki stegujejo roke po krivičnem blagu. O cesarju Domicianu se bere, da je več ur dolgo lovil muhe in mušice, in kadar mu je katera prišla v pest, se je veselja zasmel. Kakor Domician love krivičniki le muhe in mušice, ki zopet uidejo in odletijo; in če jim tudi v roki ostanejo, se z njimi le omadežujejo. Pri teh lovcih se hočem danes pomuditi.

1. Ako sem dejal, da bom govoril o krivičnikih, vendar to ni umeti tako, da bi govoril o tatovih in cestnih roparjih, ki popotnike napadajo in jim vzemo denar ali življenje. Zakaj vsakemu je predobro znano, da se taki grozno pregreše zoper pravičnost. Že ime tat ali ropar je zaničljivo; in posvetna oblast kaznuje roparja z zaporom ali z vislicami. Zgodi se pa pogostokrat, da mali tatovi več zmaknejo kakor oni, ki je zaradi kakega zločina obsojen, in res je, kar pravi pregovor: Mali tatovi se zapirajo, veliki pa prezirajo. To vam bo kmalu bolj jasno.

Zakonski možje in hišni gospodarji se v tej zadevi pogosto pregreše, ker svoje otroke prikrajšujejo: otrokom drugega zakona podeljujejo, kar je lastnina otrok prvega zakona. Ali enemu otroku dedščino preveč pomnožé, ker ga bolj ljubijo nego druge, ki so tako brez vzroka prikrajšani. Neglede na denarno škodo, nastane med takimi otroci navadno hudo sovraštvo, ki se ne da več poravnati. Pregreše se tisti zakonski možje, ki dote svojih žená po lenobi zapravljajo, s pijančevanjem in slabo tovarišijo zabijejo, uboga žena pa doma z otroci strada in pretaka grenke solze. To je greh, ki v nebo vpije. Mesto da bi svojo družino varoval in zanjo skrbel, je tak človek tat v domači hiši.

2. Pregreše se pa tudi žene in gospodinje, ki svoje može okradejo; ki proti volji svojih mož od splošnega premoženja kaj več v svoje namene porabijo, ali na stran spravljajo, da bi po moževi smrti zložnejše mogle živeti, s tem pa otrokom zmanjšujejo dedščino; ki svojim sorodnikom dajejo velike vsote; ki veliko denarja potrosijo, če tudi navidezno v dobre namene. Vse to se prišteva tatvini, je pravičnosti nasproti in nalaga povračilo. Dobro pa pomnite, da je to pregrešno le takrat, če se godi proti moževi volji; zakaj če je mož zadovoljen, ali vsaj nič ne reče, dasi zato dobro ve, ali če on take stvari ženi prepusti, potem je vse prav. Nadalje sem poudarjal, da velikih vsót ne sme po svojem razdati, bodisi po malem ali naenkrat. Zakaj nobeden ne bo ženi odrekel pravice, po svojem stanu in po zmožnosti izdajati denar za potrebne reči, dajati po moči ubogajme, pomagati sorodnikom itd. Tudi mož ne more biti nejevoljen, ako žena previdno izdaja denar, če ga tudi za vsak krajcar ne popraša.

3. Tudi otroci se pregreše, ako staršem jemljejo denar. Posebno fantje stanujoči v tujini ali pri vojaki se Bog zna kaj vse izmislijo, samo da se staršem prav smilijo in prejmejo od njih denar, potem ga pa za nepotrebne stvari rabijo, v pijači in igri zapravijo. Ali če so sinovi že oženjeni, izkušajo marsikaj iz očetove hiše na skrivnem prenesti v svojo, češ saj starši tega ne bodo pogrešali in po njih smrti je tako vse moje. Čujte, kaj govori sv. Duh v bukvah pregovorov: „Kdor očetu ali materi kaj vzame in pravi, da to ni greh, ta je tovariš morivcev.“ (28, 24.) Kako da morivcev? Zato, ker želi prej uživati, kar mu gre šele po očetovi smrti. Taki pa tudi prikrajšujejo svoje

brate in sestre, ker zmanjšujejo dedščino, ki bi imela biti vsem enako razdeljena. Dolžni so jim tedaj povrniti, za kolikor so jih prikrajšali.

3. Pregreše se hlapci in dekle, če kaj pridržijo ali iz hiše dajo brez gospodarjevega dovoljenja. Če tudi ni veliko, kar izneverijo, vendar more narasti, ako se to večkrat ponavlja. Tudi se zelo pregreše vsi, ki kaj vzamejo od poslov ali otrok, ali kupijo, dasi ne vedo dobro, jeli gospodar ali oče v to privolil. — Dostikrat si posli tudi sami plačajo, če se jim zdi plačilo premajhno, ali če so kako delo opravili, h kateremu po pogodbi niso bili zavezani. Ljubi moji! Tako ravnanje ni pošteno. Papež Inocencij je zavrzel stavek, ki se glasi, da smejo hlapci in dekle na skrivnem jemati gospodarjem, ker delo več plačila zasluži kakor so ga prejeli. Še enkrat ponavljam, da je ta stavek napačen in od katoliške Cerkve zavržen. Ti sicer praviš, da je majhna stvar, ki si jo enkrat vzel; ali ko bi vsi hlapci in dekle toliko vzeli, ker bi mislili enako pravico imeti, kaj bo pa ostalo gospodarjem? Ne vzameš veliko; ali če se ponavlja, zraste iz malega veliko, in pod smrtnim grehom si zavezan povrniti.

5. Pregreše se rokodelci, katerim se sukno, usnje, les ali kaj takega izroči, ki pa od teh snovi takorekoč desetino jemljejo in ostanke zase obdržè, mesto da bi jih vrnili. Pregreše se vsi prodajavci, ki imajo slabo mero in vago, ali prodajajo slabo blago za dobro, ki stvar višje cenijo, kakor je vredna, in imajo včasih dvojen, trojen dobiček. — Krivično in sicer včasih zelo krivično ravnaajo vsi, ki v ptujih gozdih les sekajo, iz ptujih njiv sad spravljajo in v ptujih vinogradih grozdje pobirajo in v ptujih vodah ribe ali rake love. Pregreše se vsi, ki v sosednjo njivo zaorjejo in svojo čimdalje bolj širijo; ki mejnike predstavljajo z neumnim izgovorom, saj tudi drugi mene goljufajo. Ta izgovor pa je povsem prazen; zakaj če je meni vse pokradeno, vendar jaz ne smem zavoljotega ne pičice vzeti.

Pregreše se tudi gospodarji in gospodinje, ki poslom ali delavcem zaslužno plačilo pritrgajo. To je grozna pregreha, zakaj zopet govori Sv. Duh: „Tisti, ki preliiva kri, in ta, ki goljufa dninarja, sta brata.“ Kako, da se goljuf primerja z morilcem? Odgovor najdete ravno tam: „Kruh revnega je namreč njegovo življenje: Kdor reveža ob kruh pripravi, je njegov morivec.“ — Pregreše se vsi, posebno varuhi, ako njim

izročeno blago slabo čuvajo; vozniki, ki vozijo po krajšem potu čez obsejane njive in končajo poljski sad; vozniki, ki med potjo sode vrtajo, vino vun vzemo in z vodo zalijejo ter naredo več škode, kakor pa so od tega imeli koristi; vsi, ki denar ponarejajo, ali ga izdajajo, če so bili tudi sami opeharjeni; vsi, ki tatovom pri njihovem rokovnjaškem delu pomagajo ali ukradeno blago shranjujejo; ki sadje klatijo in zavoljo enega jabolka včasih celo vejo polomijo. Preljubi, dan je prekratek, da bi vam mogel naštetii vse krivičnosti, ki se žalibog res gode. Vendar jih vselej ne opazimo, ker so še večje, še žalostnejše. Včasih pride lisica v vinograd, da bi se nekoliko oteščala, le parkrat odpre gobec in trta je prazna. Pridejo ptiči zobat, in če cel dan kljujejo, se škoda komaj pozna. O, ko bi nastopile družine, ki so bile prej imovite, pa so ubožale, ker so jih bogatinci stiskali in goljufali! Povejte, so vas ptiči kljuvali, ali se je spravil lisjak nad vas? Vaša sedanja revščina mi pove, da je zver sekala in kljuvala vašo imovino. Koliko pravn bi bilo lahko končanih v enem dnevu, pa se vlečejo leta in leta, da gre vse premoženje v nič, dobiček vleče pa le eden. Hoče kdo denar na posodo, mora plačati 8, 10, 12, celo 20 odstotkov, (seveda to le v krajih, kjer ni rajfajznovih posojilnic, ali če noče pri njih iskati posojila). Kakor je napačno denar na posodo jemati, če se ve, da se ne bo vrnil, tako grozovito je ubožne ljudi dreti s takim dobičkom. Jeli to ptič ali lisica, ki kljuje? Ne, volk je, ki seka in dere ubožane družine. „Plen leva,“ pravi Sv. Duh, „je divji osel v puščavi, reveži pa so paša bogatincev. Slaba žival se ne more ubraniti razsrjenemu levu, tako se tudi bogatinci pasejo z imetjem ubogih in zatiranih.“

Bere se v življenju svetnikov o bogatincu, ki je dal povelje voziti žito s polja domov. Vozili so mimo ptuje njive, na kateri je ležalo veliko lepše snopje. Bogatinec tedaj zapove ustaviti in nekoliko tistega snopja na voz zmetati. Ko se je to zgodilo, poženo, ali voli so stali na mestu kakor bi jih bil k tlom pribil in bič ni nič opravil. Bogatinec, ki je to s svojega konja ogledoval, vpreže še tega pred voz; ali tudi zdaj se voli niso dali premakniti. Vrgli so ukradeno snopje z voza in potem je šlo zopet od rok. Predragi! Ko bi jaz imel par takih volov, in bi ž njima poizkušal, koliko krivice bi prišlo na dan? Peljal bi jih v mesta in vpregel pred voze, ki prihajajo naloženi z žitom in vinom in stavim, da bi na mestu ostali in se ne dali

premakniti. Zakaj vino ali žito je dal ubogi kmet, ki ga je zastavil ob času pomanjkanja, zdaj pa se mu jemlje po najmanjši ceni. Vpregel bi vola pred voz naložen z dragocenim blagom, ki se je revežem po judovsko izvil iz rok. Povejte dobri ljudje, vas kljujejo ptiči ali volkovi? Ni mi treba odgovoriti, stvar je sama jasna dovolj.

O, ko bi vsaka krivica prejela kazen, manjkalo bi prostora v zaporih in lesa za vislice! Ali kar odide svetni oblasti, ne odide vsevednemu Sodniku. Vsaka krivica bo preiskana na sodni dan pred vsem svetom in če ni bila poravnana, bo prejela ostro kazen. Ko je sv. Avguštin premišljeval ostro obsodbo, ki bo zadela brezbožne, ker niso lačnih nasitili, žejnih napojili, golih oblačili itd., zaklical je takole: Ako bo tisti vržen v ogenj, ki od svojega nič ni podelil revežem, v kakšen ogenj pride šele oni, ki je drugim jemal in kradel! Ako tisti pride v pekel, komur Kristus reče: Gol sem bil, in nisi me oblekel; kaj čaka šele onega, komur bo rekel: Imel sem obleko, ti pa si mi jo s telesa strgal. Pogubljen bo, kdor se reveža ne usmili zavoljo Jezusovega imena; koliko več pa tisti, ki uboge zatira in jih z zvijačo in goljufijo pripravi ob domovanje. Z eno besedo: Ako bo pogubljen, kdor ne mara bližnjemu pomagati, kako se bo zveličal, kdor bližnjega okrade in ga oškoduje na katerikoli način.

Ljubi kristjani! Globoko si v srce vtisnimo božjo zapoved: *Ne želi svojega bližnjega blaga!* Ne želi, pravi Gospod, kolikanj manj pa vzemi, pridrži ali poškoduj svojega bližnjega blago. O blaženo gospodarstvo, ki je uravnano po zgledu Tobijeve hiše. Tobija, star in svet mož, popolnoma slep in ne vedoč, kaj kupuje njegova žena, je slišal enkrat meketati kozlička. Precej ga je jelo skrbeti, če ni morda kozliček po nepoštenem potu prišel k hiši. „Glejte,“ dejal je, „če ni morebiti ukraden. Sicer ga dajte gospodarju nazaj. Zakaj ukradenega ne smemo se ne dotakniti ne jesti.“ Poslušajte kristjani, kaj pravi o tem sveti Avguštin: „Tobija ni hotel niti glasu tatvine slišati v svoji hiši.“ Tako nežna ušesa, ljubi moji, želim vam vsem, in celo ime tatvine naj se ne čuje v vaših hišah. Kar kdo vzame, je dolžan vrniti; ako na tem svetu ne vrne, vračal bo na onem z grozovitim povračilom, dokler ne bo poplačan zadnji vinar. — Spominjajte se pogosto pregovora: Boljše malo po pravici kot veliko po krivici. Saj krivično blago nima teka. Zdi se mi, kakor

bi prišlo skozi ena vrata v hišo, skozi druga pa iz nje. Nespa-
metno je, s ptujim blagom težiti svojo vest in božjo jezo na-
kopati sebi, otrokom in otrok otrokom. Raje od hiše do hiše
prostiti, kakor krivično blago imeti. Pač hočem pridnost podvojiti,
da sebi in svojim ohranim in pomnožim, kar imam. Če sem
pošteno pridobil, bom mirnega srca imel in užival; imam pa
malo ali premalo, se bom tolažil z mislijo, da je tako božja
volja. Ako sem tako v pravičnosti in poštenosti živel, vdan v
božjo voljo, zadovoljen s tem, kar mi je Bog podelil, smem tudi
upati, da bom tudi enkrat velik in večni zaklad užival v ne-
besih. Amen.

P. H. S.

2. Božje usmiljenje.

Tvojega obličja iščem, o Gospod!
Ne obračaj svojega obličja od mene!
Uvod današnje sv. maše.

Če človek prav premisli hudobijo greha in si prav živo
pred oči postavi večne kazni, ki ga čakajo onstran groba; če
premisli ostrost pravice božje, pred katero celo angeli trepetajo,
in lastno slabost in omahljivost: mora ga pač velik strah obiti.
Pa glejte, neskončno kakor vse druge božje lastnosti, je tudi
božje usmiljenje, ki se nam tako lepo kaže v priliki o pastirju,
ki pusti devetindevetdeset ovac in gre eno izgubljeno iskat. Išče
jo z velikim trdom po hribih in dolinah, po strmih potih in
nevarnih stezah; kadar jo pa najde, je ne krega, ne tepe, ampak
jo zadene z velikim veseljem na rame, jo nese nazaj k čredi in
se veseli s svojimi prijatelji, ker je dobil izgubljeno ovčico. —
Kakor pastir izgubljeno ovčico, išče tudi Bog grešnika; in ko ga
najde skesanega in spokorjenega, odpusti mu vse tudi še tako
velike grehe. — To tolažilno resnico hočemo danes premišljevali.
Govoril pa ne bom danes s tistimi, ki trdovratno v grehah žive
in o pokori nič slišati nočejo; ampak z vami, ljubi bratje in sestre,
hočem govoriti, ki želite po velikonočni spovedi novo
življenje začeti, ki ste pa morda v strahu, ali vam je Bog
grehe odpustil, ali ne.

Premišljevali bomo v ta namen a) kako je Bog usmi-
ljen proti spokornemu grešniku; b) kako še sam
pomaga grešniku k pokori.

1. Kdo si bo upal tajiti, da je med nami veliko hudobnih, prevzetnih in mlačnih duš, veliko takih, ki bližnjemu delajo krivico in ga ne morejo s prijaznim očesom pogledati? — Kdo si bo upal tajiti, da je med nami veliko nečistosti vdanih in v ničemurnost sveta zaljubljenih? Če bi bili pa med nami tudi vsi hudobni, vsi že do grla v grehe zakopani; vendar si upam reči, da ni še nobenemu zaprta pot do odpuščenja, pot do zveličanja, ker človek more z lastno trdno voljo in z božjo milostjo vse, tudi najhujše težave premagati.

Spomnite se le na veliko spokornico, Marijo Egipčanko. Ta je živela v mestu Aleksandriji in je tam zapeljala in pohujšala mnogo ljudi. Če bi ji bil kdo takrat, ko jo je hudobni svet občudoval, rekel: Poslušaj me! Prišel bo čas, ko se boš naveličala grešnega življenja ter šla v puščavo, kjer boš sedeminštirideset let živela med divjo zverino. Onda bo trava tvoja jed, in voda tvoja pijača. Nikoli ne boš spala pod streho, in nikoli nič kuhanega užila. Tresla se boš pozimi od mraza in poleti omagovala od vročine. Jokala boš ponoči in podnevu in na bodečem trnju boš spala — to bo tvoje življenje. Kaj mislite, kaj bi bila ona takrat rekla? „Rajše umreti,“ bila bi zavpila, „nego tako živeti!“ In vendar je pozneje tako živela, in sicer ne prisiljena, ampak radovoljno. „To je moje veselje,“ je zatrjevala, „da morem trpeti in žalovati.“

Glejte, če ni Bog zavrgel te duše, če ji je dal milost, da se je izpreobrnila, zakaj imate vi tako malo upanja, zakaj žalite Boga s svojo nezaupnostjo? — Ali ni tudi za vas umrl Sin božji in prelil svojo drago kri? — Ali ni mar tudi na vas mislil, ko je visel na križu in umiral v neznanih bolečinah? — Le brez strahu pridite torej in vrzite se v naročje božjega usmiljenja, saj veste, da ni prišel Jezus na svet zato, da bi grešnike obsodil in pogubil, ampak da bi jih zveličal. — Nikar ne recite: naši grehi so preveliki in pregrdi, da bi nam jih Bog odpustil. Naj so še tako veliki in grdi; kaj pa so, kaj so vsi vaši grehi v primeri z božjim usmiljenjem? vpraša sv. Krizostom. Nič več niso, kakor kaplja v primeri z velikim, neizmernim morjem, in še toliko ne, ker morje ima konec, božje usmiljenje ga pa nima.

Oh, vzdihujete morda v velikih srčnih bolečinah, oh, koliko sem jih že pohujšal s svojim razuzdanim življenjem in z nesramnimi pogovori! Koliko sem jih zapeljal s svojimi priliznjenimi besedami in goljufivimi obljubami! — Oh, koliko jih morda zaradi

mene že v peklu gori in božje maščevanje nad me kliče! Kako torej, kako smem upati, da mi Bog prizanese? Na to, ljubi moj, ti odgovori Bog sam: „Naj bodo tvoji grehi rdeči kakor škrlat in obilni, kakor pesek ob morju, le poboljšaj in spokori se, pa bodo zopet beli, kakor volna in sneg.“

Zakaj pa, boste vprašali, Bog grešniku tako žuga, zakaj jim s takimi kaznimi preti? — Ljubi moj, poslušaj, kako se usmiljena mati krega nad svojim otrokom, kako ostro ga svari, kadar vidi nož v njegovih rokah; mislil boš, to ni mati, to je najbolj ne-usmiljena mačeha. Pa če se otrok vreže ter začne jokati in na pomoč klicati, pozabi mati takoj, ko zagleda kri, vse svoje žuganje, hiti k njemu, ga tolaži, mu izpere in obveže rano ter stori vse, kar ve in zna, da bi mu bolečine olajšala.

Prav tako, vidiš, dela dobrotljivi, usmiljeni Bog z ubogim skesanim grešnikom. „Ne boš ne umrl, mu pravi, ker jaz nočem smrti grešnika, ampak le njegovo izpreobrnjenje; ti si se izpreobrnil, zato se izpreobrnem tudi jaz in ti ne storim, kar sem ti žugal.“

2. Če pa nimaš sam več dovolj moči, da bi se izkopal iz grehov, pomagal ti bo v tem Bog s svojo milostjo. — Vsi dobro vemo, kako je včasih težko premagovati hude želje, ustavljati se izkušnavam ter čisto in spokorno živeti; toda le srčni bodimo, ker kolikor več trpimo za svoje zveličanje, tem lepša krona se bo enkrat v nebesih na naši glavi lesketala. — Če je že izgubljenega sina, katerega je le sila in potreba pripravila k pameti, oče s tako ljubeznijo sprejel; s koliko večjo ljubeznijo bo sprejel Bog šele vas, če radovoljno, neprisiljeni, opustite svoje grehe; če jih opustite sedaj, ko ste še zdravi, ne pozneje, ko se ne bo pravzaprav vedelo, ali ste se vi grehov naveličali, ali so se grehi vas. Nič torej ne odlašajte, ampak porabite nemudoma milost, katero vam Bog vsak trenotek ponuja, in videli boste, kako da vam spokorne solze ohlade in pomirijo vest in srce, kakor pohleven dež zemljo, in občutili boste, kar je občutil prorok Izaija, ko je rekel: „Solze so čez moje lice padale, vendar sem bil bolj vesel, kakor da bi sladko vino po mojem grlu teklo.“

Oh, grešniki, kaj vendar mislite, kaj občutite, ko slišite tako vesele besede o božjem usmiljenju! — Če vam pri tem srce od veselja ne poskakuje, če se ne vname v goreči ljubezni do Boga in se ne odpove naravnost vsakemu grehu, tedaj mora biti vaša vest težja kot mlinski kamen in srce vaše bolj mrzlo kot led. — Na-

pravite vendar svojemu nebeškemu pastirju Jezusu Kristusu to veselje, da bo vas smel nesti poboljšane na svojih ramenih nazaj med svojo čredo, kateri ste se izneverili. Razveselite angele in svetnike božje, ki vas tako srčno ljubijo in za vas Boga prosijo! — Privoščite svoji materi, katoliški Cerkvi, to srečo, da bo vas izgubljene otroke, svojemu Gospodu izpreobrnjene nazaj pripeljala! — Sedaj vas še išče usmiljeni Jezus, vaš dobri pastir, pride pa čas, ko bi ga radi vi iskali, pa ga ne boste našli. — Če nebo in zemlja za vas skrbita, ali ne boste tudi vi sami zase skrbeli?

Kaj občuti pa vaše srce, ve nedolžne duše, zveste ovčice Jezusove sedaj, ko ste gledale z mano na neskončno morje božjega usmiljenja? — O, blagor vam, ki Boga še niste zapustile in ki vas še ni ranil dušni sovražnik! O, ne zapustite Boga tudi odslej nikdar in ne poslušajte zapeljivih obljub slepivega sveta. Saj boljšega pastirja ni še rodila zemlja in tudi nebesa ga ne poznajo, kakor je naš Zveličar, usmiljeni Jezus. Njegova paša so božji nauki in njegovi studenci sv. zakramenti.

V veselo pesem naj se torej izlije vaše presrečno srce in naj z Davidom zapoje: „Gospod je moj pastir, česa mi torej manjka? Po lepih pašah me vodi in h hladnim studencem me pelje. Naj hodim tudi po mračni smrtni dolini, ni se mi bati, saj je On pri meni.“ Amen.

Ivan Kovačič.

Binkoštna nedelja.

V kakšni podobi je prišel Sv. Duh nad apostole.

In vstal je nanagloma z neba šum, kakor prihajajočega silnega piša, (in je napolnil vso hišo, kjer so sedeli). In so se jim prikazali razdeljeni jeziki, kakor ognja ...

Dj. ap. 2, 2. 3.

Sv. Duh je prišel nad apostole med silnim pišem, v obliki jezikov in ognja. Silen vihar, pripoveduje dejanje apostolsko, je hipoma nastal, ter je napolnil hišo, v kateri so se zbrali apostoli. Kar naenkrat se prikažejo ognjeni jeziki ter se razdelijo nad glave vseh pričujočih. Bliskoma se razširi glas o

tej nenavadni prikazni po vsem Jeruzalemu; ptujci, ki so se ravno zavoljo praznika obilno zbrali v mestu, slišijo dvanajst Galilejcev govoriti v raznih jezikih, zato se zavzamejo. Stvar pride do ušes višjim duhovnom in velikemu zboru, ki v svojem srdi ne ve kaj bi storil. Dozdaj tihi, boječi, skriti apostoli so postali pogumni ter očitno pridigujejo; slednjič gredo v vse dele sveta in s čudeži potrjujejo svoj nauk.

Lahko se torej vprašamo: Zakaj ta nenavadna izpremema? Saj se je doslej vse bolj mirno vršilo; celo Zveličar je bil rojen kot reven, nepoznan otrok v hlevu v Betlehemu; 30 let njegovega življenja je tako tiho preteklo, da se čisto malo vé o mladostnih letih Zveličarjevih; Sv. Duh je ob Jordanu pri krstu Jezusovem na čisto drugačen način prišel ko danes, namreč v podobi krotkosti — v podobi goloba — in ravno tisti Sv. Duh se pa danes prikaže med takimi znamenji.

„Božje kraljestvo ne pride z (zunanjo) svetlostjo,“ (Luk. 17, 20) z zunanjim sijajem, pravi sv. pismo, in vendar bi rekel, da je danes nasprotno resnično; ker kaj je bolj hrupno, šumno in pretresljivo, kakor vihar in ognjeni plameni v obliki jezikov? Zakaj o jeziku je pisano (Jak. 3, 5): „Jezik je sicer majhen ud, pa napravi velike reči. Glejte, majhen ogenj zažge velik gozd.“ Da bomo spoznali vzrok, zakaj se je Sv. Duh o binkoštih tako prikazal, hočemo odgovoriti na nasledna tri vprašanja:

1. Zakaj se je Sv. Duh prikazal med silnim pišem;
2. zakaj se je prikazal v podobi jezikov;
3. zakaj v podobi ognjenih jezikov.

1. Če naenkrat nastane močan veter, navadno vprašamo: Kaj neki pomeni ta veter? Če pride od severa, kaže navadno mrzlo, če pa pride od juga, kaže na toplo vreme, piše od zahoda, prinese dež, piše od vzhoda, pomeni lepo vreme. — Ob binkoštnem prazniku je tudi v Jeruzalemu naenkrat nastal silen piš, da so se vsi brez dvoma vprašali, kaj pomeni ta močan vihar. In to vprašamo tudi mi ter si hočemo odgovoriti.

a) Šumenje viharja je, kakor bobnenje groma — podoba božjega veličastva. To božje veličastvo se je imelo na posebni način danes razodeti, kar je naznanjal silni piš ter tako napovedal posebni dogodek neštevilni množici, jo pripeljal k hiši, kjer so bili zbrani apostoli, ki so imeli prejeti Sv. Duha in potem pokazati čudežno njegovo moč.

In uprav šumenje viharja lepo kaže milost, ki so jo prejeli sv. apostoli po Sv. Duhu. Apostoli so bili takorekoč kakor ladje v pristanišču, ki čakajo le ugodnega vetriča, da bi mogle odjadrti. Ko je prišel Sv. Duh, je razpel jadra, barke so se zazibale ter prvi dan že sprejele 3000 ljudi v svoje zavetje. Veter je sicer prav tenka stvar, komaj ga zaznamo; ako pa hudo piše, potem izruje drevesa, razruši stolpe, vrže konja in jezdeca k tlom. Skoro enako je neznatni glas apostolov premagal cesarje, modrijane, malikovavske služabnike, podobne, tempeljne, čarodelnike in vedeževavce. Temu čudeznemu vetru se niso mogli ustavljati.

Pravljica pripoveduje,¹ da se je neko ljudstvo v Afriki jezilo na jug, ker jim je izsušil vodnjake; zato so se posvetovali ter sklenili iti v boj zoper ta veter. Ali hipoma vzdigne vihar cele oblake peska ter jih vse skup zasuje. Enako se je godilo takrat velikašem sveta, ki so se ustavljali evangeliju in Sv. Duhu, ki je govoril po apostolih. Ko so jim višji pismarji zapovedali, nič več ne govoriti o Kristusu, so jim apostoli odgovorili: „Sodite (sami), če je prav pred Bogom, vas bolj slušati kakor Boga.“ (Dj. 4, 19.)

Kakor je bilo Adamovo telo po ustvarjenju trdo in okorno, ker mu je manjkal poživljajoči duh, šele potem ko mu je Bog duha vdihnili, je postalo živo, taki so bili apostoli, preden so sprejeli Sv. Duha; tak je bil svet v duhovnem oziru; še le po njegovem prihodu se je vse oživel. S pišem je Sv. Duh naznanil svojo poživljajočo moč.

b) Da, med viharjem je prišel, da bi pokazal vzrok svojega prihoda. Kakor viharji pod nebom prepode oblake, nezdrave in škodljive vzduhe vzemo s seboj ter tako očistijo zrak in požive naravo, enako je tudi Duh božji razpršil meglo in temoto, ki je pokrivala zemljo, in dal zemlji drugo obličje po besedah psalmista (103, 30): „Pošiljaš svojega duha i so (reči) ustvarjene, in obnavljaš obličje zemlji.“ Sv. Duh namreč izbrisiuje grehe po oblasti, podeljeni mašnikom po besedah preroka Izaija (44, 21): „Zbrisal sem tvoje krivice kakor oblak, in tvoje pregrehe kakor meglo.“ Kaj so grehi drugega kakor megla in temni oblaki, ki nam zakrivajo solnčne žarke milosti božje. Te ravno zbriše Sv. Duh — te on potopi, enako

¹ Herodot, lib. 4.

onemu vetru, ki je zajel trumo kobilic, jih potopil v Rdečem morju, da ni tudi ena ne ostala več v tistem kraju. Kaj so tiste kobilice, kakor naši grehi? In Rdeče morje, kaj je družega, kakor kri Kristusova? Kakor hitro Sv. Duh koga očisti v tem rdečem morju, mu izbriše vse grehe.

In ravno današnji binkoštni praznik po prihodu Sv. Duha so apostoli začeli rabiti oblast odpuščati grehe in na tisoče ljudi so tako pripeljali v varno zavetje mirne vesti, v kateri več ne buči vihar strasti, ampak veje prijazna sapa milosti Sv. Duha.

II. c) Znan vam je dogodek o babilonskem stolpu. Ljudje so takrat sklenili v svoji ošabnosti, sezidati stolp, ki naj bi segal do nebes. Pa Bog jim je zmešal jezik, ki je bil do tedaj samo eden, da se niso več razumeli, morali so nehati z zidanjem ter se razkropiti po celi zemlji. Od tistega časa govori vsak narod svoj jezik. — To zmešanje jezika je bila kazen prevzetnemu človeštvu; ta kazen tudi kaže strašno zmešnjavo uma in vere človeštva, kajti vsa tista ljudstva, ki so se pri babilonskem stolpu razkropila, so bila vdana malikovalstvu. Ker so odpala od pravega Boga, so molila zdaj stotero malikov, bodisi izmišljene bogove, bodisi lesene ali kamenite podobe.

d) Babilonskemu stolpu, predragi, nasproti stoji sv. binkoštni praznik, zmešanju jezikov pa zedinjenje jezikov na binkoštni dan. Kakor je bil jezik po krivi veri zmešan, da drug drugega ni razumel, tako naj bi se v krščanstvu zopet pokazala edinost jezikov. Tam pri Babelu je bil en jezik razdeljen, tu v Jeruzalemu so bili različni jeziki čudežno zopet v enega stopljeni, in ko v Babelu drug drugega ni razumel, so v Jeruzalemu ljudje različnih jezikov umeli apostole, ki so govorili v enem jeziku. „Vsi pa so strmeli“ — pripoveduje dejanje apostolov (2, 7. 8.) —, in se čudili rekoč: „Glejte! niso li vsi ti, ki govore, Galilejci? In kako slišimo mi vsak svoj jezik, v katerem smo rojeni?“

e) Svet naj bi bil spoznal v tem čudeznem dogodku, da bodo vsa ljudstva združena v eni in isti veri, da bo babilonska zmešnjava nevere in krivovere nehala v edinopravi Cerkvi. V Cerkvi Kristusovi pa Sv. Duh to še vedno dela, ker zedinja različne narode po eni veri in eni ljubezni — kakor po enem samem jeziku ter jih sklepa v eno družino — da bi se tako vsi med seboj lepo umeli. In to se tudi godi. Vprašam katoliškega Indijanca na severu, katoliškega zamorca na jugu, katoliškega

Angleža na zapadu ali katoliškega Kitajca in Japonca na vzhodu o tej ali oni resnici katoliške vere ali koliko je sv. zakramentov, glejte, vsi ml bodo enointisto odgovorili; vsi se bomo umeli. — Vprašam pa tiste kristjane, kl so se ločili od katoliške Cerkve ter žive v krivoverskih družbah, tam ne bo drug drugega umel, vsak bo drugače trdil ter imel za resnico — kakor pri zidanju babilonskega stolpa. — Le v katoliški Cerkvi je edinost pri različnosti narodov, le v katoliški Cerkvi se nahaja dar jezikov, ker so ne le o prvih binkošti, ampak še večkrat pozneje ljudje raznih jezikov pridigarje sv. evangelija, ki so govorili samo v enem jeziku, popolnoma razumeli v svoji domači govorici.

Sv. Frančišek Ksaverij je pridigoval v Indiji v portugalskem jeziku pred ljudmi različnih narodov in vsi so ga umeli in v največje začudenje je na dvanajst raznih vprašanj dal le en odgovor in ta je zadostoval vsem.

Sv. Anton Padovanski je pridigoval v Rimu pred ljudmi, ki so zavoljo odpustkov tja prispeli iz vseh dežel, tako, da so ga vsi umeli ter mnogi pričali, da so ga slišali v njih narodnem jeziku govoriti.

Sv. Vincencij Fererij je pridigoval po špansko pred Italijani, Francozi, Angleži in Nizozemci, Grki, Ogri . . . , i vendar so ga vsi umeli . . . Enako se bere o Alojziju Bertrandu, o Martinu, Valentinu in o drugih¹. Take čudeže je Bog dopustil, da bi se prava vera lažje razširjala. Apostolom in njih učencem je bil dar jezikov potreben zavoljo njih poklica, ker so morali vsem narodom oznanjevati evangelij; če bi se bili še morali učiti toliko jezikov, kako bi se bilo tako hitro razširilo krščanstvo. Pozneje, ko so ljudstva dobila svoje škofo in mašnike, ni bilo več treba tega čudeža; le včasih to Bog dopusti, da sleherni, kdor ima oči in ušesa, lahko spozna, kako pravo Cerkev vodi višji duh.

f) Tako je prišel Sv. Duh o binkošti v podobi jezika, da bi pokazal na edinost katoliške vere — na katoliški jezik, v katerem se različni narodi umejo — v nasprotju k babilonski zmešnjavi zunaj katoliške Cerkve. Zatorej se veselimo, da smo udje sv. katoliške Cerkve, pa živimo kakor nas ona uči, da nas ne bo jezik, ki se je prikazal v binkošti, pred sodnim stolom tožil ter pogubil „kajti (Sveti Duh)“ — pravi Kristus — „bo svet prepričal greha, pravice in sodbe.“ (Jan. 16, 9.) Slabe katoličane bo še bolj zadela njegova obtožba, ker jim je pot v

¹ Cf. Vita eorum in Življenje svetnikov. — Maria Rosenkranzkönigin p. 462 – 463.

nebesa odprta, ker Kristusa poznajo, ker imajo zgled apostolov in nebrojno svetnikov. — Premisliti imamo še, zakaj se je Sveti Duh prikazal v podobi ognjenih jezikov.

III. Sv. Duh se je prikazal v podobi ognjenih jezikov, da bi pokazal

g) moč in stanovitnost, katero so prejeli apostoli za razširjanje sv. vere. — Med drugimi lastnostmi ima ogenj tudi to, da utrdi mehko, n. pr. jajca, lončene posode, opeko ... Pod vodstvom Jezusovim se bili apostoli dobro izšolani, pa vendar še niso bili utrjeni za preganjanja. Bili so nekako mehki, šibki kakor opeka, ki so le na solncu posušili — a z ognjem Sv. Duha so se morali kakor v peči razžariti, da bi se ničesar več ne bali. Sv. Duh je moral takorekoč kot prvi škof v ognju čez nje priti ter jim podeliti zakrament sv. birme; zakaj njegovo opravilo je, duhovno poslopje, katero je Kristus sezidal, dokončati in razsvetliti. Brez sv. birme smo sicer tempelji, a še ne ozaljšani, smo blagoslovljeni, a še ne po rokah škofovih posvečeni. Mi smo — po besedah sv. Avgušтина — brez svete birme pač kristjani, a še ne vojščaki.

h) Nasproti pa ima ogenj tudi lastnost, trde reči omehčati, n. pr. železo, katero se nam žareče dozdeva samo kot ogenj, ali kamen izpremeni v apno. Enako izpremembo dela v nas ljubezen božja, ki je upodobljena ravno v ognjenem jeziku. „Tisti ogenj“ — pravi sv. Jeronim¹ — „se nam pošilja, katerega Jeremija ni mogel prenašati in kateri, ko prešine najskrivnejše kote srca, nas tako razvname in tako starega človeka v novega izpremeni, da moramo vzdikniti: Jaz živim, pa ne jaz, ampak Kristus v meni.“ Tak ogenj je Kristus poslal o binkošti! Kdo bi bil mislil, da bo na mesto Jeruzalem čez 50 dni prišel z neba ogenj ljubezni, in ne prej bliski in strele na morivce, sovražnike Jezusove. Pa ne, dobroto in ljubezen je hotel Gospod razliti na svoje sovražnike, da bi si jih storil prijatelje. In res, tisoče Judov, presunjenih take ljubezni, zavpije: „Možje, bratje, kaj nam je storiti?“ (Dj. ap. 2, 37.) — Tako nagovore apostole, katere so poprej sovražili, preganjali — ker ljubezen je rodila nasprotno ljubezen.

i) Slednjič pomeni ognjeni jezik tudi popolno odpustčanje grehov, ki je pridobljeno po zasluženju Kristusovem

¹ Epist. 2. ad Damas.

in se pač lahko imenuje popolno požganje naših dolžnih pisem. Gotovo bi vladar veliko veselje napravil podložnikom, ako bi jim odpustil ves dolg in dolžna pisma požgal. Kakšno veselje šele je Kristus naredil človeštvu, ko je vse dolgoe naših grehov požgal po ognju sv. Duha. Današnji dan je slovesno po apostolih oklical popolno odpuščanje ter ga uresničil po sv. krstu in spokornosti. (Cf. Dj. ap. 2, 38.) Velikaši zemeljski sicer semtertja odpuste svojim sovražnikom, a za prijatelje jih ne vzamejo, za dediče jih ne postavijo; le o egiptovskem Jožefu, o predpodobi Zveličarja, se bere, da svojim bratom ni le odpustil, ampak jih tudi bogato obdaroval ter jim odkazal posestva. Tako je storil tudi naš prvorojeni brat Jezus; on nam ni le odpustil, temveč nas postavlja za svoje dediče ter nas hoče storiti časno in večno srečne. Kdo bi bil tako trd, da bi se po takih dobrotah ne omečil h kesanju zavolj svojih grehov? Kdo bi se po njegovi ljubezni ne vnel od ognja nasprotne ljubezni? Ker on najbolj želi, da nam na grmadi zakramenta sv. pokore zažge in izbriše vse naše prestopke.

k) Zatorej pa radi hitimo k tej grmadi, kjer za nas gori ogenj očiščevanja, kjer nam vnema božjo ljubezen. Oh, odprimo svoja srca temu nebeškemu plamenu Sv. Duha. Prosimo ga, naj jih on preveje s svojim blagodejnim vetrom, naj on z ognjem svoje ljubezni sežge vse nečiste, škodljive strasti ter naj razžari v nas zlato lepih čednosti, da jih bomo vselej in povsod s svojim jezikom navdušeno oznanovali ter slehernega za-nje izpodbujali. Amen.

Ant. Žlogar.

Binkoštni ponedeljek.

Velikost božje ljubezni.

Bog je svet tako ljubil, da je dal svojega edinorojenega sina.

Jan. 3, 16.

Ena izmed najvažnejših resnic naše svete vere je bila vsebina pogovora med Kristusom in Nikodemom. Ta je bil imeniten in veljaven mož, in akoravno je imel več predsodkov svoje stranke, ki je bila stranka farizejev, je spoznal vendarle vsled čudežev, katere je delal Jezus, da je ta od Boga ljudem poslani

učenik. Ni se pa upal podnevi priti k Jezusu iz strahu pred judi, zato je prišel zvečer. Gospod je spoznal njegovo dobro, akoravno še slabotno voljo, pokazal mu je skrivnost božje ljubezni do sveta in mu je rekel: *Bog je svet tako ljubil, da je dal svojega edinorojenega Sina*. Gotovo so bili srečni oni, ki so mogli s svojimi očmi gledati Gospoda in poslušati kakor Nikodem njegove zveličalne nauke. Toda pravtako srečni smo tudi mi, ki gledamo Jezusa v zakramentu sv. Rešnjega Telesa skritega in poslušamo njegove svete nauke v evangeliju. Premišljajmo danes iz današnjega prazničnega evangelija neskončno ljubezen božjo, katera se razodeva v tem, da nam je poslal svojega edinorojenega Sina in spoznali bomo, da smo dolžni tudi mi Boga ljubiti, ker je on nas tolikanj ljubil. Velikost božje ljubezni pa bomo tembolj spoznali, ako premislimo: 1. Kaj nam je Bog dal z Jezusom, 2. zakaj nam je dal Jezusa in 3. kako nam ga je dal.

1. Včlovečenje druge božje osebe je nezapopadljiva skrivnost naše sv. vere. Te skrivnosti ne moremo razumeti, pač pa jo moramo trdno verovati. Neobhodno potrebno je, da spoznamo Jezusa Kristusa. Saj je on sam rekel: *To pa je večno življenje, da spoznajo tebe, samega pravega Boga in Jezusa Kristusa, katerega si poslal*. (Jan. 17, 3.) Ne moremo se torej zveličati, ako ne verujemo te skrivnosti, o kateri je treba že otroke poučiti. O tej skrivnosti pa bi morali biti zlasti natančno poučeni odrasli. A veliko jih je, o katerih dandanes veljajo besede: „Bolj so ljubili temo kot luč.“ Temo ljubijo oni, ki se puste poučiti v vseh stvareh, le ne v krščanskem nauku. Predragi, katekizem ali krščanski nauk ni le za otroke, marveč mnogo bolj še za odrasle, ker nas uči, kaj moramo storiti, da Bogu služimo in se večno zveličamo. Koliko jih je nadalje dandanes, ki so naravnost neverni; o njih pravi današnji evangelij: *Kdor pa ne veruje, je že sojen, ker ne veruje v ime edinorojenega Sina božjega*. Človeku torej, ki je izgubil sv. vero, ni treba šele čakati sodbe, on je že sojen in takorekoč pogubljen.

Pa pustimo take ljudi, saj jih ni tukaj. Govoriti hočem vam, predragi, ki dobro veste, kdo je Jezus Kristus, druga božja oseba, poslan od Boga Očeta zato na svet, da bi nas zveličal, ki se je za nas učlovečil, je trpel in umrl. Akoravno vse to vemo, poglejmo nekoliko bolj natančno besede: *Bog je svet tako ljubil,*

da je dal svojega edinorojenega Sina. Sv. Krizostom imenuje te besede velike, ker nam kažejo nepopisljivo ljubezen božjo.

In res, kaj pa nam je dal Bog s tem, da nam je dal svojega ljubljenega edinorojenega Sina? On nam je dal s tem najdražje, najdragocenejše kar je imel, dal nam je njega, nad katerim je imel vse svoje dopadajenje. Prav ima torej sv. Pavel, ki piše da nam je Bog z Jezusom vse podelil. Ta ljubljeni sin je edini pravi dedič Očetov, bil je pa tako radodaren in ljubezniv do nas, da je hotel z nami deliti to dedščino in nas deležne storil svoje božje narave. Zato pa piše sv. Peter: „Po katerem nam je največje in najdražje obljube dal, da boste po njih deležni božje narave.“ (2. Pet. 1, 4.) O nezmerna ljubezen božja, katera nam da svojega edinega Sinu.

Velikost tega daru pa bomo še bolje poznali, ako pomislimo, kdo je oni, kateremu Bog daruje ta velikanski dar. „Kaj je človek, da se ga spominjaš, ali sin človekov, da ga obiskuješ.“ (Ps. 8, 5.) Ta človek, ali recimo svet, kateremu daje Bog svojega Sina, je izdajavec in zakleti sovražnik božji. Ko bi bil Bog dal svojega Sina svetemu, zvestemu svetu, bi bila to že nepopisljiva ljubezen. Toda on pošlje svojega Sina na svet, ki je ves omađeževan z grehi, ki je vsled svoje hudobije že zdavnaj zaslužil večno pogubljenje. To, predragi, je pa ljubezen, glede katere bi lahko rekli, da je nemogoča, ko bi nas ne učila sv. vera, da je temu res tako. Naj bodo tudi angeli bolj odlične stvari kakor so ljudje, pa Bog svojega Sina vendar ni dal angelom, pač pa ljudem. Zato pa piše sv. Pavel: „Ni prišel namreč angelom na pomoč, ampak Abrahamovemu zarodu je prišel na pomoč.“ (Heb. 2, 16.)

2. Zakaj pa je dal Bog svojega edinorojenega Sina svetu? Na to vprašanje nam odgovori današnji evangelij, da Jezus ni bil poslan kot strašni sodnik, marveč kot ljubezni polni Odrešenik. Ni prišel pogubljat, marveč zveličat. Jezus sam je rekel Nikodemu: *Bog namreč ni poslal svojega Sina na svet, da bi svet sodil, temuč da bi bil svet po njem zveličan.* O nehvaležni in nezvesti svet, ki si zaslužil za svoje grehe najhujše kazni. Toda namesto kazni ti pošlje Bog iz nebes odpuščanje, prostost in zveličanje. Ko bi bil kdo slišal, da je Bog poslal svojega Sina na svet, bi gotovo vsak mislil, da se je to zgodilo le zato, da pokaže strašno svoje veličastvo s tem, da kaznuje pregrešni človeški rod. Kako strašno pravičen je bil Bog s padlimi angeli! Komaj so grešili in pahnjeni so bili iz visokih nebes v peklenski prepad. „Bog tudi

angelom, ki so grešili, ni prizanesel, temuč jih je s pekl ersti vrvmi v brezdno potegnil in jih v trpljenje izdal, da se sod prihranijo.“ (2, Pet. 2, 4.) Ljudem pa pošlje Bog Odrašenik a, k ima namen zopet sprijazniti nebesa z zemljo. O skrivnost nez popadljive ljubezni! Kdo bi se drznil prositi kakega hudo razžaljenega pozemeljskega kralja milosti za nehvaležnega upornika? Kar se pri ljudeh nihče ne upa, to stori pri Bogu njegov edinorojeni Sin, in da se to zgodi, je volja samega Boga očeta. To ljubezen je premišljeval sv. Krizostom in vzkliknil je: „O nezapopadljiva ljubezen, da si odrešil hlapca, si izročil Sina!“

3. Kako pa pošlje gospod svojega Sina na svet in kako reši ta padlo človeštvo? On ga pošlje v največje ponižanje, v najhujše trpljenje in najgroznejšo smrt. Bog sam se ponižuje, Bog sam trpi. Ali ni to skoraj nemogoče? Občudujte, predragi, Sina božjega, ki vzame človeško naravo nase. Ničesar ni, kar bi ga od drugih ljudi odlikovalo. On živi ubogo, preprosto, ponižno. Rodi se v razdrtem hlevu in preživi svojo mladost v borni koči. On oznanjuje iz ljubezni do ljudi prekrasni svoj evangelij, toda ljudje ga zato sovražijo in zaničujejo. Izdan od svojega učenca svojim sovražnikom, mora umreti sramotne smrti na križu. Res, *Bog je svet tako ljubil, da je dal svojega edinorojenega Sina*. Dal ga je v rešenje nehvaležnega izdajalskega sveta, izročil ga je v trpljenje, ponižanje in smrt. Kje bi našli v zgodovini človeštva kaj sličnega? Kdaj smo še čuli, da se je kdo žrtvoval za svoje sovražnike? Sv. Pavel piše: „Ali ni Kristus za hudobne umrl? Za pravičnega namreč komaj kdo umre; za dobrotnika bi morebiti hotel kdo umreti. Pokaže pa Bog svojo ljubezen proti nam, ker je, ko smo bili grešniki, v odločenem času Kristus za nas umrl.“ (Rim. 5, 6, 7.)

Tako je torej Bog nas ljubil. Ali ni tedaj upravičeno, da tudi mi njega ljubimo? Ko bi nas bil rešil kak suženj, ali bi si tega človeka ne ohranili v hvaležnem spominu? Koliko dokazov bi mu dali o svoji hvaležnosti. Idi, predragi, med narode, pri katerih je še suženjstvo v navadi, in razdeli svoje premoženje v to, da kupiš ubogim sužnjem zlato prostost, kako presrčno bi se ti zahvaljevali in obljubili bi ti vedno hvaležnost. Ali ni torej upravičeno, da smo tudi mi hvaležni onemu dobrotljivemu Bogu, ki nas je tolikanj ljubil, da je dal svojega edinorojenega Sina za nas, da nas je rešil sužnjosti greha, toda ne z denarjem, marveč s svojo lastno predragoceno krvjo. Ko bi vam bil Bog poslal v

vaši bolezni kakega angela, ki vam ima streči in pomagati, ali bi ne bili vedno zato hvaležni? Tako se je godilo Tobiju, kateremu je Bog poslal nadangela Rafaela, ki ga je spremljal na daljno pot, ga rešil mnogoterih nevarnosti in je slednjič ozdravil tudi očeta. Ko se je bilo vse to zgodilo, tedaj je vprašal stari Tobija svojega sina rekoč: „Kaj moremo dati temu svetemu možu, ki je s teboj hodil?“ Tobija pa je rekel svojemu očetu: „Oče, kakšno plačilo mu bomo dali? Ali kaj more vredno biti njegovih dobrot?“ (Tob. 12, 1—2.) Predragi, kaj bomo pa mi dali Bogu, ki je bil tolikanj dobrotljiv, da je poslal svojega edinorojenega Sina, da nas reši sužnjosti satanove in nam da najdragocenejše zaklade svojih milosti. Dobri Tobija je menil, da je Rafael človek, zato mu hoče v znamenje hvaležnosti dati veliko vsoto denarja. Kaj pa bomo dali mi Bogu, o katerem dobro vemo, da ne potrebuje naših zakladov in našega denarja? On za svojo ljubezen ne zahteva drugega kakor ljubezen in sicer pravo, resnično in delavno ljubezen. Ali predragi, kako nehvaležni smo bili mi do sedaj Gospodu za vso njegovo ljubezen. Namesto, da bi bili ljubili njega, ki je nas tolikanj ljubil, ljubili smo svet, zamotani smo bili prepogostokrat v pregrešno, meseno ljubezen. Namesto, da bi ljubili Boga, ljubili smo malike, osebe, zabave, veselice, denar, za vse to nam je bilo bolj mar kakor za Boga. In vendar, kdo je bolj upravičen od nas zahtevati ljubezen, kakor ravno Bog. Ako hočemo tedaj biti Bogu res hvaležni, storimo to, kar je zahteval nekaj prerok Samuel od Izraelcev, katere so stiskali Filistejci. To kazen pa je poslal Bog nad svoje ljudstvo zato, ker je to nezvesto zapustilo Gospoda svojega Boga in je služilo malikom. Samuel je torej rekel Izraelcem: „Ako se iz vsega svojega srca vrnete h Gospodu, dajte od sebe tuje bogove in pripravite svoja srca Gospodu.“ (1. Kralj. 73.) Tudi vi, predragi, pomislite, kdo nas je toliko ljubil, kakor nas je ljubil Bog. Tedaj je upravičen moj opomin. Vrzite iz svojega srca vse malike, vsako pregrešno ljubezen in prinesite svoja srca Gospodu! To pa ne tolikanj z ozirom na plačilo, ki nas čaka, ako bomo ljubili Boga, marveč zato, ker je Bog nas najprej ljubil in nam je prvi dal dokaze svoje neskončne ljubezni. Gorje njemu, kdor ne ljubi Jezusa Kristusa, katerega je poslal nebeški Oče zato na svet, da bi nas rešil večnega pogubljenja. Koliko ga je stala ta rešitev, nam je znano, zato vas pa opominjam z besedami sv. apostola Pavla, ki pravi: „Ako kdo ne ljubi našega Gospoda Jezusa Kristusa, bodi odločen!“ (1. Kor. 16, 22.)

Tem besedam je dostavil sv. apostol sirske besede „Maran ata“ t. j. Naš Gospod pride. Apostol pristavi žuganje: Gospod pride k sodbi in bo od slehernega, ki ga ne ljubi, odgovor tirjal. V današnjem evangeliju pravi Kristus: „Bog ni poslal svojega Sina na svet, da bi svet sodil, temuč da bi bil svet po njem zveličan.“ Sv. vera nas pa tudi uči, da pride Gospod še enkrat in sicer kot oster sodnik in kaznovavec vseh onih, ki ga niso ljubili. Torej, predragi, premisli resno, kaj bo iz tebe takrat, ako ne ljubiš Jezusa? Amen.

P. Engelbert Pollak.

Praznik sv. Trojice.

O pokriževanju.¹

V imenu (Boga) Očeta in Sina in
Sv. Duha. Amen.

Tako se pokrižujemo.

Kot sklep velikih praznikov cerkvenega leta obhajamo danes praznik presv. Trojice. Ta pa je nekako praznik vseh praznikov, ker je v skrivnosti presv. Trojice — da je namreč samo en Bog v treh (različnih) osebah — vsa naša vera kakor v jedru zapopadena, pa tudi vse zedinjeno, kar je Bog storil v naše zveličanje in še dela. Ker pa sv. Cerkev ta praznik obhaja kar z nedeljo skupno in brez posebne slovesnosti, hoče s tem nekako razodeti, da te vzvišene skrivnosti niti dostojno praznovati ne more, hoče nas s tem izpodbuditi, da tudi mi angelom enako v svetem strahu molimo to najvišjo skrivnost naše svete vere.

Vse naše moljenje in češčenje mora biti itak obrneno v sv. Trojico, ker le njej sami kot troedinemu Bogu gre molitev in božje češčenje. To pa mi katoliški kristjani že razodevamo z znamenjem, s katerim pričenjamo skoro sleherno češčenje božje; to je namreč znamenje sv. križa, s katerim spoznavamo svojo vero v presv. Trojico; pa se tudi obenem troedinemu Bogu zahvaljujemo, ga kličemo na pomoč in se mu darujemo. O tem znamenju sv. križa bi danes radi kaj več slišali, zato vam povem:

- a) kako je pomenljivo, in
- b) zveličalno.

¹ Po Chrysologu 1883 p. 439 sq. Deharbe, Kat. I. 141 sq.

l. Da prav spoznamo globoki pomen pokriževanja, moramo paziti na vse besede in okolščine.

a) Kristjani izrekamo besede: „V imenu (Boga) Očeta in Sina in Sv. Duha“, in obenem delamo tri križe, če se po navadi pokrižujemo, ali pa en velik križ, če se križamo po latinski šegi. S tem naznanjamo, da verujemo v enega (samega) Boga v treh osebah: v Očeta in Sina in Sv. Duha. V svojem bistvu pa te osebe niso različne, vsaka zase je pravi, eni in nerazdeljivi Bog. Zato ne rečemo, kakor povdarja sv. Avguštin, v množini: V imenih... kakor bi bile te tri osebe različna bitja, temuč v ednini: V imenu... ker je Oče, Sin in Sv. Duh le en Bog.

b) Mi zaznamujemo čelo, usta in prsa s sv. križem. To nas primerno spominja tega, kar nas sv. vera uči o treh božjih osebah. — Čelo je prvi in vzvišeni del človeškega telesa in nam predstavlja glavo samo. Kar pa je čelo na telesu, to je oseba Očeta v presv. Trojici; on je prva oseba, iz katere izhajate druga in tretja, je takorekoč glava presv. Trojice. Zato se spodobi, da pri spoznanju te prve osebe zaznamujemo tudi prvi in najvišji del, svoje čelo. — Pri spoznanju Sina zaznamujemo pa usta. Usta so sredstvo za govorjenje; iz njih izvirajo besede, katere smo mislili v glavi. V sv. pismu se pa ravno druga božja oseba — Sin — zaznamuje z izrazom „Beseda“. Že v začetku evangelija piše sv. Janez (1, 1.): „V začetku je bila Beseda in Beseda je bila pri Bogu in Bog je bila Beseda,“ in kmalu potem: „Beseda je meso postala in je med nami prebivala,“ kar vsak dan molimo v angelovem češčenju in s tem imenujemo osebo Sinu božjega, ki je za nas človek postal, ko je bil že od vekomaj pri Bogu in Bog sam. „Beseda“ pa se imenuje, ker je, kakor je beseda, ki jo mi izrečemo, zrcalo naše duše, tako Sin božji odsvit svojega Očeta, v katerem se sam spozna in v katerem smo ga mi spoznali. — Slednjič zaznamujemo svoja prsa, v katerih ima sedež naše srce, s sv. križem, da bi spoznali vero v božjo osebo Sv. Duha. V srcu ima ljubezen svoj sedež. Sv. Duh pa je ravno večna ljubezen Očeta in Sina, po kateri iz njiju izhaja, katera z ljubeznijo medsebojno kakor tudi sam seboj veže.

c) Zakaj pa se ravno s sv. križem zaznamujemo, je vsakemu jasno. Saj nam je sv. križ prinesel ves blagoslov svete Trojice. Jezus, druga oseba presvete Trojice, je odrešenje

izvršil na križu, nas je naredil otroke Očeta nebeškega in temeljne Sv. Duha. Brez križa ne bi bilo odrešenja, ne detinstva božjega, ne milosti. Pokrižanje je torej tudi dejanje zahvale, katero dajemo presv. Trojici. Mi zaznamujemo čelo in se zahvalimo Očetu, da je svojega edinorojenega Sina poslal v odrešilno smrt za nas; mi se zahvalimo pri drugem križu na ustih Sinu, ki nas je s svojo krvjo odrešil na križu; in se s tretjim križem na prsih zahvalimo Sv. Duhu, ki nam kot posvečevavec in delivec milosti deli vedno zasluženje sv. križa.

d) In če še pomislimo na pomen pokrižanja, razvidimo, da je kratka pa krepka daritev samega sebe. S svojo glavo mislimo, z ustmi (z jezikom) govorimo, iz srca pridejo naša dejanja. Ko torej te tri dele prekrižujemo, kaj delamo drugega, kakor da svoje misli, besede in dejanja darujemo presveti Trojici. Zdi se, kakor bi s pokriževanjem govorili: Jaz ti darujem, Oče nebeški, vse svoje misli; tebi, moj Zveličar, vse svoje besede; tebi, Sv. Duh, vsa svoja dejanja. Vse naj bo v čast Boga Očeta, Sina in Sv. Duha. Obvari me, presv. Trojica, po moči sv. križa vseh grešnih misli, besed in dejanj.

Kako pomenljivo je torej sv. pokrižanje! To je kratko spoznanje vere v pravega, troedinega Boga in Gospoda Jezusa Kristusa; to je zahvalna molitev za nezmerne milosti in dobrote, katere nam deli troedini Bog; to je darovanje samega sebe Najvišjemu.

Iz tega spoznate, kako pomenljivo je večkrat se pokrižati. To se razvidi še bolj iz drugih vzrokov, ker znamenje sv. križa podeli tudi veliko korist.

II. Dobro in zveličalno je po zgledu prvih kristjanov mnogokrat storiti sv. križ, ker je njegova moč v dušnih in telesnih potrebah velika. Zveličalno je,

a) ker se tako obvarujemo pred zalezovanji satanovimi.

Ta vzrok posebno navajajo sv. pisavci, ko vernike opominjajo, naj se pogosto pokrižavajo. „Zapiši si znamenje svetega križa na čelo,“ — pravi sv. Ciril, — „da bodo hudiči, ko bodo zagledali znamenje kralja, trepetali in daleč proč bežali.“ „Naredi to znamenje,“ — opominja sv. Efrem, — „to znamenje na čelo, usta in srce. Podnevi in ponoči, na vseh krajih in v vseh urah zakri se s tem ščitom, in nobeno zlo se ti ne bo bližalo; kajti pri pogledu tega znamenja beži s strahom peklenska

oblast.“ Kdo se bo čudil, da je Zveličar navezal na to znamenje posebno moč, ker je s svojo smrtjo na križu svet odrešil in je križ večni spomin zmage, katero je zadobil Zveličar čez peklenške oblasti. Znamenje sv. križa pomaga kakor je pomagala kri jagnjeta na vratih Izraelskih med Egipčani zoper smrtnega angela, da je mimo šel in ni pomoril prvorojencev. Tudi smrtni sovražnik satan, ki želi pahiti človeka v greh in nesrečo, bo mimo šel, če najde njegove duri zaznamovane s sv. križem. V zaupanju na čudovito pomoč je bila v sveti Cerkvi že od nekdanj navada v vseh izkušnjah in nevarnostih se pokriževati.

Znamenje sv. križa je bilo orožje, s katerim je sv. Anton premagal hudobne duhove; zato je to znamenje tudi svojim učencem priporočal, ker je bil s križem premagan pekel. — S tem znamenjem je premagala sv. Justina vsa nečista zalezovanja, osramotila Ciprijanove čarobne moči in ga celo spokorila. — Sv. mladenič Edmund je v jutranjem mraku zagledal hudobnega duha, ki ga je držal za roke, da bi se ne mogel prekrižati. Ves prestrašen pa naredi križ v mislih, in satan pobegne.

S tem znamenjem oborožen kristjan se torej nima bati zalezovanja satanovega. — Zveličalen je sv. križ,

b) ker nam pridobi nebeški blagoslov. Kakor je greh izvir prekletstva, tako je križ studenec blagoslova. Za ves blagoslov nebeški se imamo zahvaliti zaslugam Jezusovim na sv. križu. Zato sv. Cerkev ne deli blagoslova, da ne bi napravila sv. križa; celo takrat, kadar ga mašnik deli s sv. Rešnjim Telesom, napravi to sv. znamenje. Tudi sveto daritev v sv. maši, v kateri Kristus sam prosi blagoslova za nas, zaznamuje večkrat s sv. križem. Če se torej z namenom pridobiti si božji blagoslov pokrižujemo, delamo v duhu sv. Cerkve. Ko se pokrižamo, takorekoč molimo: Večni Oče, ne glej na naše grehe, ki nas delajo nevredne tvoje milosti, temuč na križ svojega Sina, ki smo ga naredili na čelu, ki ga z ustmi spoznavamo in v srcih nosimo. Dodeli nam zavoljo njegovih zaslug svojo milost in blagoslov. In taka pobožna molitev privabi božji blagoslov iz nebes, kakor izpričujejo mnoga čudovita dejanja.

Po smrti cesarja Julijana je nastal na mnogih krajih velik potres. Morje je stopilo čez bregove in je pretilo poplavit veliko dežele. Tu zaprosijo meščani iz Epidavra sv. puščavnika Hilarijona pomoči. Hilarijon gre k bregu in naredi tri križe v

pesek. Morje se še enkrat šumeče vzdigne, pa kakor od močnega jeza zadržani valovi padejo in se več ne vzdignejo; mesto je bilo rešeno. Ta čudež, ki ga je zapisal sv. Jeronim, si pripoveduje vsa tista okolica.

Sv. Benediktu so nasprotniki dali kupico polno vina s strupom zmešano. Po svoji lepi navadi Benedikt naredi sv. križ čez vino in pri tisti priči se čaša razpoči. — O sv. Albinu se bere, da je po znamenju sv. križa slepe ozdravljaj, kakor tudi ozdravil posušeno roko neke žene Grate. — Bl. Bonavita je z znamenjem sv. križa udušil ogenj, ozdravljaj bolnike, izgnal hudiča iz obsedenih, razdelil deročo vodo, da je šel čez reko po suhem.

Takih zgledov je neštevilno. Ni se torej čuditi, da so se kristjani prvih časov pogosteje pokriževali kakor mlačneži sedanjih dni in si tako izprosili nebeški blagoslov pri svojih podvzetjih in opravilih.

c) Če hočemo tudi mi zadobiti blagoslov in pomoč od zgoraj pri svojih početjih, moramo vse delati v imenu troedinega Boga in to že koj v začetku razodeti s pobožnim pokrižanjem. Znamenje sv. križa naj bo zjutraj prvo in zvečer naše zadnje opravilo. Naredite sv. križ, kolikorkrat začnete kako imenitno delo ali pot, da si zagotovite božji blagoslov. Posebna bramba naj vam bo zoper satana in njegovo zalezovanje. Ako ti šine slaba misel v glavo, zaznamuj svoje čelo s sv. križem; če si v nevarnosti pregrešiti se z besedami, pokrižaj usta; če se vzdigujejo v tvojem srcu pregrešne želje, nepotrpežljivost, jeza, napuh, nevoščljivost, sovraštvo, nečistost, zaznamuj srce s sv. križem. Preti tvoji duši ali tvojemu telesu, zdravju ali življenju velika nevarnost, postavi se takoj s pokrižanjem v varstvo presv. Trojice. S tem namenom krščanski starši zaznamujejo čelo, usta in prsa svojih otrok, da bi bili podnevu in ponoči v božjem varstvu.

Seveda tega svetega znamenja ne smemo kar tjevidan brez pomisleka delati, temveč pobožno in z zaupanjem na zasluženje Jezusa Kristusa. Ako ne čutiš moči in koristi sv. križa, si sam kriv, ker ga prav ne delaš. Kdor si hoče blagoslov z njim zadobiti, mora imeti neomadeževane roke, s katerimi se križa; ponižno in jasno čelo, katero zaznamuje; čista usta, katera izgovarjajo besede; bogaboječa prsa, kjer se končuje sv. znamenje.

Blagor kristjanom, ki ga tako delajo : obilen sad jim je zagotovljen. Sv. križ jih bo varoval: sv. križ jih bo krepčal; sv. križ jim bo prinesel blagoslov iz sv. nebes. To naj vsem dodeli troedini Bog Oče, Sin in Sv. Duh. Amen.

Ant. Žlogar.

Praznik sv. Rešnjega Telesa.

Zakrament sv. Rešnjega Telesa – božja mavrica.¹

(Simbolična pridiga.)

Svojo mavrico postavim v oblake, in
bo znamenje zaveze med menoj in zemljo.

I. Moz. 9. 13.

Zavoljo spačenosti je bil Bog vse človeštvo pokončal v občnem potopu, le pravičnemu Noetu je bil prizanesel ter mu zaukazal napraviti barko, v kateri se je rešil s svojo družino pogina. Za to veliko milost se je Noe Bogu presrčno zahvalil, postavil oltar ter na njem opravil žgalne darove. To je bilo Gospodu tako všeč, da mu je izkazal še nove milosti, z njim sklenil posebno zavezo ter obljubil njemu in njegovim potomcem, da ne bo več pokončal zemlje. Kot znamenje in podlago svoje neprestane skrbi za ohranitev zemlje in vseh stvari pa je postavil mavrico na nebu. Tako namreč beremo v sv. pismu: „Svojo mavrico postavim v oblake, in bo znamenje zaveze med menoj in zemljo. In kadar bom nebo prevlekel z oblaki, se bo prikazala moja mavrica v oblakih; in se bom spomnil svoje zaveze z vami in z vsako živo dušo, ki oživilja meso, in več ne bo potopa v pokončanje vseh živih stvari. In mavrica bo v oblakih, in jo bom zagledal in se spomnil večne zaveze, ki je storjena med Bogom in vsemi živimi stvarmi, ki so na zemlji.“ (Gen. c. 8 et 9.)

Ta obljuba Božja se zvesto izpolnuje že tisočletja. Kako ljubezniva in zvesta priča na nebu (psl. 88. 38.) je mavrica za božjo usmiljenost in dobrotljivost! Obenem je pa ona tudi opomin za nas, ko jo zagledamo, da naj se spominjamo tiste večne še veličastnejše zaveze, ki jo je Bog z nami sklenil pri daritvi svojega edinorojenega Sina. Kajti po Jezusu je Bog z vsemi ljudmi sklenil zavezo in jim je v zakramentu sv. Reš-

¹ Primerno tudi za nedelo po sv. Rešnjem Telesu, za dan vednega češčenja itd.

njega Telesa dal zastavo milosti in večnega življenja. Kakor je bil Noe predpoda Odrašenika, tako — pravijo mnogi učeniki — je mavrica lepa podoba zakramenta presvetega Rešnjega Telesa. Ker, glejte, pred vesoljnim potopom ni bilo mavrice, ker je Gospod zemljo močil, ne z dežjem, ampak z obilno roso (Gen. 2. 5. 6.); tako so tudi pred postavljenim sv. Rešnjim Telesom le kapljice milosti rosile na človeštvo. Ko pa se je na sv. križu odprl studenec božje krvi in odvzel grehe sveta, izliva dobrotljivo nebo kar v potokih milost na zemljo; in milostni Bog je raztegnil na obnebu sv. katol. Cerkve, kakor nekda nad oltarjem Noetovim, svojo mavrico, kot znamenje naše sprave in zedinjenja z Bogom.

ln kedaj naj se bolj spominjamo te mavrice — zakramenta sv. Rešnjega Telesa — kakor danes, ko obhajamo praznik svojega zedinjenja z Bogom po Kristusu, praznik večnega življenja, zakaj Kristus je življenje! (Jan. 6.) To je dan naše zaveze z Bogom, kar je Jezus pri zadnji večerji sam zagotovil, ko je postavil zakrament sv. Rešnjega Telesa govoreč nad kruhom: „To je moje telo,“ — nad vinom pa: „To je moja kri nove zaveze;“ ali kakor apostol v današnjem listu (1. Kor. 11.) pravi: „Ta kelih je nova zaveza v moji krvi.“

To vidno znamenje naše večne zaveze z Bogom naj bo tudi predmet današnjega premišljevanja. V ta namen rečem: Zakrament sv. Rešnjega Telesa je za nas božja mavrica. Kako pa to, boste zdaj izvedeli, če zvesto poslušate.

Ker je Bog že Noetu rekel, da se bo pri pogledu mavrice spominjal svoje zaveze z njegovimi potomci, ali nismo mi dolžni to posnemati, tembolj ker nas modri Sirah (43. 12 et 13.) naravnost k temu opominja rekoč: „Poglej mavrico in hvali njega, ki jo je naredil; ona je silno lepa v svoji svetlobi. Ona obkrožuje nebo s svojim častitim krogom; roke Najvišjega so jo razpele.“

V višjem duhovnem pomenu pač vse to velja o zakramentu sv. Rešnjega Telesa, ki se sme imenovati božja mavrica, pred katero pozemeljska mavrica izgine kakor noč pred zlatim solncem. Mavrica je napet polkrog ali obok, ki s svojimi barvami razveseljuje človeka, ki tako prijazno dé očesu, ako vanjo gleda. Mavrica pa pravzaprav ni nič drugega, kakor solnčna svetloba, ki se lomi med oblaki in dežnimi kapljami in se v svojih sedmerih prvotnih barvah kaže na nasprotni strani kot mavrica.

— In zakrament presv. Rešnjega Telesa, kaj je drugega, kakor solnce pravice, Kristus Gospod, ki je v njem pričujoč resnično, dejansko, bistveno, kakor Bog in človek, z dušo in telesom, s krvjo in z mesom! In kakor je mavrica znamenje, da svet ne bo več potopljen, tako pravi sv. Tomaž Akv. z drugimi svetimi očeti, da se ima svet zahvaliti le najsv. zakramentu, da ni že davno (zavoljo pregreh) pokončan. Kakor zemeljska mavrica prijazno odsvita v sedmih barvah, tako tudi nebeška mavrica lije sedem žarkov na človeštvo in mu deli čuda božje milosti. Ako je Jezus, večno solnce, kako dušo kot oblak povzdignil nad zemljo in jo napolnil z rahlimi potoki svoje milosti, in potem vanjo posveti z žarki svoje luči in svoje ljubezni, se zažare v njej kmalu najljubeznivejše čednosti kot potrdilo svete zveze in zastava veličastnega miru in blaženstva.

Da je res tako, se bomo prepričali, ako si ogledamo to božjo mavrico, kako se razodeva, in odgrnemo zaveso izpred te skrivnosti ter popišemo njene sedmere žarke.¹

1. Prvi žarek in najsvetlejša luč božje mavrice je sv. maša, nekrvava daritev in ponavljanje tiste daritve, ki jo je Jezus opravil na sv. križu.

Če opazujemo stvarstvo božje, vidimo, da ima štiri neskončna zadolženja proti Bogu, katerih pa samo ne more poplačati. Dolžno je Bogu neskončno češčenje in moljenje zavoljo njegovega neomejenega veličastva in popolnosti; dolžno je neskončno spravo zavoljo neštevilnih grehov; neskončno zahvalo zavoljo nezmernih milosti; neskončne prošnje zavoljo brezbrojnih potreb. In glejte, ne prečista Devica Marija, najlepša lilija božjega stvarjenja, ne vsi kori angelski, ne trume svetnikov nebeških ne morejo popolno zadostiti tej neskončni dolžnosti. To more storiti le Sin božji in v daritvi sv. maše v resnici neskončno zadostuje za vse one. Zato je sv. maša najimenitnejša žgalna daritev; je največja zahvalna, je najmočnejša pravna, je najkrepkejša prosilna daritev. Sv. maša je središče vse katoliške službe božje. Iz nje izvirajo stvarstvu neštevilne milosti in dobrote, ki bodo vse očitne šele ob sodnem dnevu. Če Jezus, solnce pravice, z oltarja, kjer se daruje, pošilja žarke svoje milosti v srca vernikov, se jim godi kakor rosnim kapljam, katere vase vzame žarko solnce s svojo gorkoto. Tako vžge tudi Jezus njih srca z ognjem

¹ Z malimi izpremembami se naslednje lahko porabi pod naslovom: Sedem milostnih žarkov sv. Rešnjega Telesa.

ljubezni, ki odpustljive grehe izžari, izpuhti, radi velikih pa pripravlja kes in izpreobrnjenje in napeljuje k svetosti, da se od Jezusa ne dajo več ločiti. In iz te zveze, koliko neštevilnih milosti in dobrot izvira za človeka na duši in na telesu.

Sv. maša podeli milost, da se grešnik kesa, izpreobrne in postane otrok božji. Zgodovina izpričuje, koliko grešnikov je bilo in je opravilo sv. spoved, ker so zahajali k sv. maši, ali pa se je zanje darovala sv. maša. Po tej sv. daritvi se umirajočim olajša ločitev; mnogo jih je kljub groznim poprejšnjim bolečinam mirno zaspalo, medtem ko se je zanje maševalo. Koliko milosti v telesnih potrebah se je že zadobilo po sv. maši: tolažba v bridkostih, pomoč v boleznih, odvrgenje kug in požarov in drugih nesreč, sreča v važnih podjetjih itd. Da, njena moč se razteza celo na duše v vicah. Mili žarek sv. maše posije v to temno ječo, kjer se očiščujejo duše, in jim posveti, da se vzdignejo ter hite gledat božje obličje.

Po pravici torej smemo trditi, da je sv. maša prelep žarek zakramentalne mavrice, ki nam je neprestano znamenje, da se Bog po tej daritvi potolaži in zadržuje svojo jezo, ki jo toliko grehov kliče na dan in v maščevanje. — S koliko pobožnostjo moraš torej biti pri sv. maši, kjer se delé take neprecenljive milosti. Odpri svoje srce, da posije mili žarek vanj in ga vname ljubezni do Jezusa!

2. Druga luč božje mavrice je blagoslov s sv. Rešnjim Telesom, ki je takorekoč večerna daritev, ker se daje navadno, ko je poldan že minul. Zakramentalna mavrica ne more čakati od enega jutra do drugega, da bi z eno svojih ljubeznivih barv ne razsvetlila krščanskih src, in kakor napolnuje predpoldan s sv. mašo, tako oblagodari popoldan s sv. blagoslovom. — Kako pa naj prejmemo blagoslov, ki se deli pri večernicah, litanijah ali kakih drugih pobožnih vajah, bote vprašali? — Tega nas uči evangelij, ki omenja tri razne blagoslove Zveličarjeve, in z enim ali z drugim lahko združimo vse blagoslove sv. Rešnjega Telesa, ki jih prejemo. Blagoslavljal je otroke; pri tem premišljevanju poklekemo pod senco njegovih rok, kakor bi tudi mi spadali med otroke, in ničesar bolj ne želeli, kakor tisto detinsko preprostost, ki njemu tako zelo ugaja in jo je tirjal rekoč: „Resnično vam povem, ako se ne izpreobrnate in niste kakor otroci, ne pojdete v nebeško kraljestvo.“ (Mat. 18, 2.) — Blagoslovil je pri svojem vnebohodu

apostole, preden se je ločil od njih; in kako čudovit nasledek se prikaže pri njih, naenkrat se izpremeni žalost v veselje in boječnost v gorečnost! Tudi mi si moramo pri blagoslovu izprositi enako izpremembo, naš duh bo okrepčan zoper vse bridkosti in ne bo omagal v izkušnjavah. — Blagoslovil bo dobre v poslednji sodbi z besedami: Pridite, blagoslovljeni mojega Očeta, posedite kraljestvo, ki vam je pripravljeno od začetka sveta. (Mat. 25.) V duhu se lahko združimo s tem blagoslovom, da si izprosimo prepotreben dar, ki prihaja le od njega, milost stanovitnosti do konca. — Če bogoljubni Janez Kastilski ni mogel umreti, preden ga je njegov duhovni oče blagoslovil, kako bi mi živeli brez blagoslova našega Gospoda Jezusa, našega najboljšega očeta! Sprejemajte torej radi ob večernih (popoldanskih) pobožnostih sv. blagoslov in govorite v srcu z očakom Jakobom (Gen. 32, 26.): „(Gospod) ne spustim te, ako me ne blagosloviš (v sv. zakramentu).¹ — Ali se ne boš torej v prah ponižal, da med blagoslovom s sv. Rešnjim Telesom šine svetel žarek v tvoje srce ter v njem vname ogenj božje ljubezni?

3. Tretja milostna luč božje mavrice je tabernakelj. O tem pa veljajo besede skrivnega razodenja (21, 3): „Glej prebivališče božje z ljudmi in prebival bo z njimi. In oni bodo njegovo ljudstvo, in Bog sam, njih Bog bo z njimi.“ Tu je tedaj skrinja zaveze novega zakona med Bogom in med nami. Da bi pa nikoli ne zgrehili tega svojega največjega zaklada, zato gori pred njim noč in dan luč, ki kaže našim očem, da je tukaj oni, ki je govoril (Jan. 8, 12.): „Jaz sem luč sveta, kdor hodi za menoj, ne tava po temi, ampak bo imel luč življenja.“ (Torej jo v obeh ozirih primerno imenujemo večno luč.) „Kolikokrat gre,“ — pravi sv. Alfonz, — „če se tabernakeljnu približamo, skrivnostni ogenj iz njega in naša srca gorijo, kakor učencev, ki sta šla v Emavs!“ Kajti enake žarke pošilja iz tega prebivališča med svoje obiskovavce, kakor s svojega sedeža v novem Jeruzalemu med nebeške izvoljene, kar popisuje sv. Janez (ap. 21.) z besedami: „In Bog bo obrisal vse solze od njih oči, in smrti ne bo več; tudi ne več ne žalovanja, ne vpitja, ne bolečine. Glej, novo storim vse.“ Koliko solzâ je bilo že obrisanih pred tabernakeljnom, koliko žalovanja že v veselje izpremenjenega, ko-

¹ Cf. Die Kanzel 1868 p. 340, ki je dala povod tej obravnavi.

liko vpitja v tihoto, koliko dušnih in telesnih bolečin že ozdravljenih; neštevilno kristjanov že prenovljenih, da je duša plavalala v tistem pokoju in sveti sladkosti! Kdo bi torej rad ne šel za to večno lučjo ter ne obiskal Jezusa v presv. zakramentu? Obiskanja sv. Rešnjega Telesa pa so različna, kakor so različne duše vernikov. Eni gredo radi k Njemu, da tu poslušajo, drugi, da z njim govorijo, da se mu izpovedujejo, kakor bi bil mašnik, in res! ako se nisi prej izpovedal Jezusu v sv. Rešnjem Telesu, preden si stopil v izpovednico, si težko opravil dobro izpoved, drugi zopet, da se mu klanjajo, kot svojemu kralju; drugi, da bi našli zavetje pri svojem mogočnem stvarniku. Vsi taki pa pridejo ter ga obiščejo iz ljubezni in za take obiskovavce ima pripravljene čudovite žarke nebeških milosti, kar vidimo na svetnikih, ljubiteljih sv. zakramenta, sv. Tomažu Akv., Frančišku Ksaveru, Francu Regisu, Alfonzu Ligvoriju, kralju Venceslavu, čigar stopinje v snegu do tabernakeljna so dejale celo gorkoto od sebe. Kaj takega more storiti le božja mavrica, katere obok se vzdiguje nad tabernakeljnom in vabi k sebi verna srca.

4. Četrta milostna luč božje mavrice je slovesno izpostavljanje sv. Rešnjega Telesa. To je prelep dokaz o materinski skrbi, ki jo ima sv. Cerkev za svoje otroke. Ona noče imeti Jezusa vedno zaprtega kot jetnika, temuč ga pokaže vernikom, da se razveselijo nad njegovim pogledom. Marsikateri pravi: o ko bi ga bil jaz videl takrat, ko je hodil po zemlji, njegov sv. obraz bi si bil za večno vtisnil v srce! Tu mu sveta Cerkev pomaga ter izpostavi sv. zakrament, da ga more z očmi sv. vere gledati in se napajati njegove miline, pristopiti k njemu ter sprejemati tiste zaklade in bisere, katere on ponuja, kakor je razodel enemu svojih častivcev, ko se mu je prikazal v sveti hostiji kot milo Dete, ki je držalo v rokah polno bleščečih biservov ter klicalo: O ko bi kdo prišel ter mi jih odvezel!

Če je torej sv. Rešnje Telo izpostavljeno pri 40 urnih, misijonskih, svetoletnih ... pobožnostih, pri očitnih prošnjah za dež ali lepo vreme, za odvrgenje kake šibe božje, v kvaternih tednih, pri vednem češčenju ... takrat stopi tja, sprejemaj darove od ljubeznivega Deteta! Pri izpostavljenju posnemaj Izraelce, ki so se željno ozirali v tisto bronasto kačo, katero je Mozes izpostavil v puščavi in so bili vsi pri pogledu nanjo ozdravljeni kačjega pika. Ozri se torej na izpostavljeni sv. zakrament, čigar predpoda je bila ta bronasta kača, ti ubogi kristjan, katerega

te je pičila peklenska kača, ti bolno srce, katero te je ranil greh — in našel boš zdravje za vse bolečine. Kakor se izpostavljen monstranca lesketa v zlatu in srebru, tako iz sv. hostije lijejo milostni žarki v človeška srca. Ker se je sv. Alojzij tega živo zavedal, zato ves čas, ko je bilo sv. Rešnje Telo izpostavljeno, svojih oči ni obrnil od Jezusa, in je toliko milosti prejel.

5. Peti žarek božje mavrice je procesija. To je vrhunec cerkvenih obredov, ko naš v zakramentu skriti Bog obhaja slovesen obhod med svojimi stvarmi, da bi jih še bolj prepričal svoje vsepričujočnosti. Praznik sv. Rešnjega Telesa je dan slave in zmage krščanske vere nad vsem dvomom, nad krivoverstvom, brezverstvom, nad lažjo in zmoto. Je dan, ko kristjani zbog dušnega veselja, ker je Jezus med njimi pričujoč, kakor nebeščani več ne morejo mirovati, temuč spremljajo Jagnje božje, kamorkoli gre, je torej dan obhoda, procesije. In kakor se naravna mavrica na zemljo upre na raznih krajih, tako tudi božja mavrica obstoji na štirih krajih, da se vanjo ozirajo verniki in od tam prejmo sveti blagoslov, kakor se tudi proti mavrici radi oziramo in bi se srečne šteli, ako bi stali pod ljubeznivimi barvami njenega oboka. Na štirih krajih se postavijo oltarji in se pri njih pojo začetki štirih evangelijev ter se s tem naznanja, da je ves svet Kristusov in se ima slednjič njegovemu evangeliju klanjati vse stvarstvo.

6. Šesta milostna luč božje mavrice je sv. obhajilo. Med vsemi pobožnostmi posameznega človeka je to najvišje dejanje, ki se z drugimi celo primerjati ne da. Sv. obhajilo je tesno zedinjenje z Jezusom Kristusom, je združenje z njim, tako da se udeležujemo božje narave. V obhajilu ima zveza med Bogom in človekom svoj vrhunec, kakršna se nadaljuje vekomaj v nebesih. V tem zmislu pravi sv. Leon: „Prejetje ali zauživanje telesa in krvi Kristusove stori, da prehajamo v to, kar prejemamo.“ Iz tega pa vsak lahko sklepa, kolike milosti zajemajo verniki v sv. obhajilu. Ker prejmejo svojega Jezusa, ki je solnce pravice, tudi nje razsvetljuje nebeška luč. Mnogi svetniki tega še zakriti niso mogli, čudovit žar je obseval njih obličja. O sv. Rozi Limanski se bere, da se jej je po sv. obhajilu tako žaril obraz, da vanj še gledati niso mogli.

Kako iskreno in presrčno moraš torej hrepeneti po tej presladki hrani nebeški, ki dela taka čuda s tvojim srcem, obličjem, da, z vsem tvojim bitjem in žitjem! Pripravi se vselej dostojno

za ta imenitni trenutek, prihajaj rad k mizi Gospodovi v vsem življenju, potem smeš trdno zaupati, da ti bo ob smrti prijazno posvetila božja mavrica

7. s sedmo lučjo, sv. popotnico. Takrat, ko se tvoje oko zatemni in zapira za ta svet, pač najbolj potrebuješ, da ti posveti druga luč, ki spaja življenje in smrt, čas in večnost, minljivo trpljenje pa neminljivo blaženost. To lastnost pa ima ravno sv. popotnica, kakor Kristus sam zagotavlja rekoč: „Kdor mene jé, bo živel zavoljo mene;“ (Jan. 6, 58.) in zopet: „Kdor jé moje meso in pije mojo kri, ima večno življenje in jaz ga bom obudil poslednji dan.“ (v. 55.) Kajti v najbolj odločilnem trenutku Kristus svojih ne zapusti, on sam se vzdigne s tabernakeljna, pride vernika v zadnjem boju pokrepčat, da strahu pred smrtjo in sodbo ne skoprni, ter mu razsvetlit pot, da vé njegova duša priti v Očetov dom. — Sv. Alojzij je sv. popotnico na smrtni postelji prejel s toliko pobožnostjo, da se pričujoči niso mogli zdržati solz. Z Jezusom sklenjen je povabil okolistoječe, naj molijo z njim zahvalno pesem: *Te Deum laudamus!* — in zaklical je z veselim srcem: *Gremo — gremo.* In ko ga vprašajo navzoči: Kam? — odvrne: *Gremo — gremo v nebesa.*¹

To pot kaže sv. popotnica vsem, ki so zvesto Bogu služili in jo ob svoji ločitvi pobožno prejeli. Mnogo jih je v zavesti svoje grešnosti pred smrtjo že trepetalo; a ko so verno-zaupljivo prejeli sv. Rešnje Telo, niso se več bali smrti, popolno vdani v voljo božjo so preminuli. O čudovito lep je žarek, ki še zadnjikrat z božje mavrice posije v človeško srce!

Tako smo spoznali, da je ta „mavrica zares silno lepa v svoji svetlobi“, katero so roke Najvišjega razpele z njenim častitim krogom na obnebu sv. katoliške Cerkve. (cf. Sir. 43, 12.). Le Jezusova božja vsemogočnost, modrost in ljubezen je mogla zapustiti tako znamenje in spomin svoje zaveze z ljudmi, s katerega nam vedno kliče: „Glejte, jaz sem z vami vse dni do konca sveta.“ (Mat. 28, 20.) Kako bi torej ne hvalili in častili stvarnika, ki se nam tako čudovito tudi tukaj razodeva! Z novo ljubeznijo in gorečnostjo posebno danes pojmo čast presvetemu zakramentu ter se ponižno postavimo pod njegov mavrični krog, da nas obsije njegova milostna svetloba, in koj danes sklenimo

¹ Cf. Sv. Alojzij ... spis. Fr. Bezjak str. 16 in 58.

s sv. Avguštinom: „O angelski kruh, brez tebe nočem živeti, brez tebe nočem umreti.“ — In glejte, predragi kristjani, če se bomo v življenju radi ozirali v to sedmerobojno mavrico božjo, kakršno sem vam danes opisal, bomo gotovo dospeli pred tisti sedež božji v nebesih, ki je tudi z mavrico obdan (Razodetje 4, 3), in ondi našli milost. Amen.

Anton Žlogar.

Druga nedelja po binkošti.

Skrb za zveličanje.

Neki človek je napravil veliko večerjo in jih je veliko povabil.

Luk. 14, 16.

V današnjem sv. evangeliju pripoveduje božji Učenik o veliki večerji in nam živo pokaže, kako ljubeznivo nas Bog kliče v svoje zveličanje, kako malomarno pa mi skrbimo za isto. Nekdo, pravi Jezus, je napravil veliko večerjo in je povabil svoje prijatelje, znance in sosedo. Ob uri večerje, ko je bilo že vse pripravljeno, pošlje dobrotljivi mož svoje hlapce, povabljene k mizi klicat. Prevzetni nehvaležniki pa nočejo priti, ampak se izgovarjajo s praznimi reči, kakor bi ne utegnili. Tedaj pošlje gospod hlapce, da so sklicali siromake, naj oni dobijo, kar so prevzetni zavrgli. Prišli so, ali še je ostalo veliko prostora.

Ako to primeremo naše obrnemo, najdemo, da smo vsi po Jezusu Kristusu povabljeni na večno zveličanje. Pa kakor povabljeni današnjega evangelija niso hoteli priti na večerjo, ampak so se izgovarjali s posvetnimi opravili, ravnotako tudi današnji kristjani zanemarjajo skrb za večno zveličanje in se nesrečno pogubijo. Odkod neki to? Poglejmo v sveti evangelij, tam najdemo tri reči, ki ljudem branijo priti k nebeški večerji.

I. Prvi povabljenec se je izgovarjal s posvetnim premoženjem in se je raje podal na svojo pristavo kakor na pripravljeno večerjo. Tako delajo ljudje, ki se preveč navežejo na posvetne reči. Pohištvo, njive, vinogradi in travniki jih noč in dan tolikanj skrbijo, da celo pozabijo na nebesa, ter ne pomislijo, kar

jih Jezus modro uči: *Skrbite najprej za božje kraljestvo in njegovo pravičnost; vse drugo vam bo navrženo.* (Mat. 6, 33.)

Kakor se je drugi izgovarjal s kupčijo volov, tako ravnaajo lakomniki. Šest dni tekajo za časnim dobičkom; sedmi dan, povabljeni k očitni službi božji, tisto dostikrat opuste, le kako tiho mašo napol slišijo, pridige in krščanske nauke zanemarijo ter se ne spomnijo resnice Jezusovih besed, ki pravi: *Kaj pomaga človeku, ako cel svet pridobi, na svoji duši pa škodo trpi?* (Mat. 16, 25.)

Tretji je dejal, da se je oženil, in to mu brani priti k večerji. Temu so podobni vsi nečistniki in nečistnice, vsi prešestniki in prešestnice, vsi razuzdani dobrovoljci, ki ob nedeljah in praznikih iščejo bolj vesele družčine, kakor službo božjo; svete zakramente malokdaj in še takrat po nevrednem prejemaajo, živijo v grešnem znanju, in za kratko, pregrešno veselje prodajo večno zveličanje. Gluhi od posvetnega veselja in slepi od pozemeljskih dobrot preslišijo, kar jim žuga večna Modrost: *Klicala sem vas, vi pa ste se zoperstavili. Ker ste zavrgli moj svet in ste moje svarilo v nemar pustili, bom se tudi jaz smijala vašemu pogubljenju in vas bom osramotila, kadar bo čez vas prišlo, česar ste se bali.*

Povabljeneci tedaj niso prišli k večerji in gospod se je po pravici srdil nad njihovo nehvaležnostjo. Poslal je tedaj po siromake, slepe in hrome, naj oni prejmejo, kar so zavrgli prevzetni. Tako je dobrotljivi Bog tudi z ljudmi storil. V stari zavezi je poslal preroke, v novem pa apostole k izvoljenemu ljudstvu. Ker so pa Judje Jezusa, svojega Odrešenika, zaničevali in zavrgli njegovo sveto vero, je poslal apostole med nevernike in malikovavce, ki so zapuščeni živeli brez poučenja, slepi brez božjega spoznanja, hromi brez zveličanske pomoči. Vse te je velel pripeljati k večerji prave svete vere, ki jo je pripravil ljudem v svoji sveti Cerkvi. Apostoli in njih nasledniki so se razšli med vse narode in so jih na milijone pripeljali k Gospodovi mizi. Tudi v naše kraje so dospeli in izpreobrnili naše pradede. O kako dober in usmiljen je Bog, njegova dobrota je neskončna!

Veliko jih je že bilo pri večerji, ali še je bilo prostora dovolj. Tedaj zaukaže gospod hlapcem iti iz mesta v neznane kraje nagovarjat in vabiti h gostiji. — Ravnotako se godi s sveto vero v katoliški Cerkvi. Veliko narodov je že v naročju

matere katoliške Cerkve, ali mnogo je še nevernih poganov po novih, neznanih krajih, katere vse nebeški Oče želi k svoji večerji. Zato pošilja še dandanašnji vnete misijonarje v tuje kraje, ki se močno trudijo izpreobrniti zapuščene nevernike in uboge divjake k zveličanski veri.

Ljubi kristjani! Tudi mi smo povabljeni na večerjo večnega zveličanja. Poslužujmo se tedaj vestno zveličanskih pripomočkov, ki nam pomagajo v nebesa in nikar ne zamujajmo zlatega časa svojega zveličanja.

II.¹ Dvojna je pot v dolgo, neznano večnost: široka cesta pregrešnega življenja v večno pogubljenje in ozka cesta pravičnosti v večno zveličanje. *Veliko jih je*, pravi Jezus, *ki gredo po široki cesti pogubljenja, le malo pa, ki hodijo po strmi stezi pravičnosti*. Po kateri pa mi hodimo, bratje in sestre v Kristusu? K veliki večerji zveličanja smo vsi poklicani; ali *veliko je poklicanih, le malo izvoljenih*. (Mat. 20, 16.)

1. Kako slaba je naša skrb za večno zveličanje! Vse stvari je Bog ustvaril za svojo čast, posebno pa človeka. Človek, ki Boga spodobno ne časti, ni vreden, da ga je Bog ustvaril. Božjo slavo oznanjuje svetlo solnce podnevi, blede luna in zvezde ponoči. Božjo čast povišuje mlado zelenje in zlahtno cvetje po zemlji, ribe v vodah in divje zveri po strašnih brlogih. Božjo slavo pomnožujejo ptice po drevju; na milijone stvari se suče po neznanih širjavah in vse oznanjujejo veličastvo svojega Stvarnika. Le nehvaležen, pregrešen človek, on, krona vsega stvarjenja, pozabi svojega Boga, žali najboljšega Očeta in mu krati spodobno čast. Taki smo mi, večno zveličanje nas prav malo skrbi.

Jemo in pijemo, vstanemo in se vležemo, pa ne pomislimo včasih niti enkrat na dan, kdo nas živi. Ali more pravični Bog, take povabljenca vzeti k večerji večnega življenja? *Gotovo vam povem*, reče Jezus, *nobeden teh povabljenih ne bo okusil moje večerje*.

2. Bog ni človeka ustvaril, da bi se s časnim blagom bogatil, dobro jedel in pil, pa dobre volje bil. Celo naše življenje je le priprava za nebesa. Kdor skrbi le za posvetno, na večnost pa pozabi, ta ni vreden da živi; kako pa bo večno zveličanje dosegel? Ravno taka je

¹ Po Slomšku: Hrana evangelijskih naukov.

tudi z nami. — Starši vzrede svoje otroke večidel le za minljivi svet. Marsikateri očete in matere samo to skrbi, da bi otroci hitro odrasli in jim pomagali delati; kako pa Bogu služijo, ni jim dosti mar. Drugim gre le po glavi, kako bi otroke spravili v boljši ali imenitniši stan; malo jih pa skrbi, če imajo otroci potrebne lastnosti; ali so poštenega obnašanja? Ali bodo svojemu stanu zvesti? — Gospodarji in gospodinje noč in dan nimajo pokoja od samih skrbi za posvetno premoženje; pa ne zato, da bi pomagali ubogim, otrokom potreben nauk oskrbeli, za božjo čast kaj obrnili in si v nebesih zakladov pripravili: ampak njih želje so le, prav veliko imeti in zaužiti. Takih ljudi Bog je denar ali pa trebuh, pozemeljski prah njih največje poželenje, pregrešno veselje njih goljufna sreča, po smrti je pa večno pogubljenje njih del. *Povem vam, pravi Jezus, nobeden teh povabljenih posvetnežev ne bo okusil moje večerje.*

3. Bog je človeka ustvaril, naj bi imel predvsem skrb za zveličanje svoje neumrjoče duše, potem šele skrbel za to, česar potrebuje umrjoče telo. Pri nas pa se navadno godi narobe. Če v enem kraju ljudi zadene kaka nesreča, če je prevelika suša ali moča v deželi, hitro kličejo vse svetnike na pomoč; kadar pa kuga zapeljevanja ali pohujšanja mori po vaseh, trgih ali mestih nedolžnost, takrat starši in predniki le malo store, da bi obvarovali svoje podložne strašne nesreče. Ako zbolimo, hitro pošljemo po zdravnika, in si pomagamo, kakor vemo in znamo, če je pa naša duša v smrtni nevarnosti greha, se še ne zmenimo, kje bomo našli izpovednika, ki bi nas zopet z Bogom spravil. — Dolžni smo sicer skrbeti za časno srečo in telesno zdravje, vendar le toliko in tako, da je naši duši v zveličanje. *Iščite pred vsem božjega kraljestva in njegovo pravičnost, vse drugo vam bo navrženo.* Sedanji kristjani pa ta Jezusov nauk hudobno obrnejo, ter skrbje najpoprej za posvetno, kakor bi mislili, da jim bo večno kraljestvo navrženo. Ta posvetna modrost pa jih hudo goljufa: vse posvetno izgubijo, večnega pa ne prejmejo. — Apostoli so za nebeško kraljestvo zapustili domačijo, mi pa nočemo zapustiti grešnih navad. Mučenci so pretrpeli grozne muke, in prelili svojo kri, da bi srečno prišli k nebeški večerji; mi pa še ene žal-besede ne pretrpimo za božje kraljestvo in se ne odrečemo pregrešnemu veselju. Kaj so storili puščavniki in krščanske device, da bi našli in dosegli, kar je najpotrebnejšega, nam pa je težko

moliti in prejemati sv. zakramente. Hodili so po ozki stezi in se prizadevali, da bi prišli v nebeško kraljestvo; mi bi pa le radi brez skrbi hodili po široki cesti. *Preljubi*, opominja sv. apostol Pavel, *s strahom in trepetom delajte za svoje zveličanje*.

4. Kakor so se evangelijski povablenci izgovarjali, da ne morejo priti k večerji, izgovarjajo se tudi kristjani, da jim ni mogoče Bogu služiti in za zveličanje skrbeti, kakor jih sveta vera uči.

a) Prvi se izgovarjajo, da imajo preveliko posvetnih skrbi, ki jim ne dajo moliti, ne k izpovedi in obhajilu hoditi. O človek, ki tako govoriš, kako si nehvaležen! Bog ti daje dni in noči, zdravje, življenje in vse; ti pa ne bi imel nikoli časa Bogu služiti? Na nedeljo in praznik vredno opraviti službo božjo in za svojo dušo poskrbeti? Obiskala te bo bolezen, prišla bo smrt in se ne bo zmenila za tvoje izgovore. Tudi tebe zadeva, kar je nekdanj rekel usmiljeni Jezus Marti: „Marta, Marta! skrbna si in velikosi prizadevaš; pa le eno je potrebno!“ (Luk. 10, 41.)

b) Drugi odlašajo svoje poboljšanje na stare dni, rekoč: Saj se nam še ne mudi delati ostro pokoro. Oj zmota! Tvoje življenje je v božjih rokah, še minute si nisi svest, pa se zanašaš na visoko starost. Ali nisi dolžan celo svoje življenje Bogu posvetiti? Le na enem lasu visi tvoje življenje in od njega je odvisna cela večnost, srečna ali nesrečna. *Bodite torej pripravljeni*, opominja Jezus, *ker ob uri, ki je ne veste, prišel bo Gospod po vas*. (Mat 24, 42.)

c) Tretji se tolažijo rekoč: Saj nismo sami; koliko jih je, ki po naše živijo. Ali ravno to je gotovo znamenje večne nesreče; to je široka cesta, po kateri jih veliko gre v pogubljenje. Tudi ves prvi svet je hudobno živel; samo Noe s svojo hišo ni potegnil s hudobnimi. Zato so pa vsi potonili razen osem pravičnih. Več kot 600.000 Izraelcev je šlo iz Egipta v obljubljeno deželo; Bogu so se zamerili in le dva tistih sta jo srečno dosegla. Tako se bo godilo vsem mlačnim kristjanom, ker: *veliko je poklicanih, a le malo izvoljenih*.

č) Četrti pravijo: Saj nas je Bog za nebesa ustvaril in Jezus nam jih je zaslužil; če nas kristjane zavrže, ki smo otroci božji, kdo pa bo v nebesih? — Enako so se izgovarjali prevzetni judje, kadar jih je sv. Janez opominjal k pokori. Zato jim je dejal: „Ne recite: Mi imamo Abrahama za

očeta; zakaj povem vam, Bog more iz teh kamnov Abrahamu obuditi otrok.“ (Luk. 3, 8.) Prevzetni Izraelci niso spoznali svoje sreče, zavrgli so večerjo Jezusove vere, zato jih je pa tudi Bog zavrgel. Bog jim je kraljestvo odvzel in ga drugim dal, ki so ga bolj vredni. Le malo se jih je izpreobrnilo. Ako pa Bog Izraelcem ni prizanesel, tudi nam ne bo, če se ne storimo vredne božjega kraljestva. Še veliko ima otrok pod milim solncem, s katerimi bo napolnil mesto svoje večerje brez nas. To je očitno iz svetne zgodovine. Celim deželam je odvzel pravo vero in jih dal v oblast nevernikom. Bojim se, da bi se tudi našim deželam to ne zgodilo, ker postajajo ljudje, zlasti mladina, od dne do dne bolj mlačni v veri. Luč sv. vere v naših krajih obleduje, drugje pa se svetli kot jutranje solnce. Mrtva vera nam ne bo dala večnega življenja. — Prazni so bili izgovori povabljenih v svetem evangelju, nič jim niso pomagali; ravnotako prazni so tudi naši izgovori, ki Boga žalijo in nas pogubijo, ako se nanje zanašamo, zakaj tako govori Gospod: *Povem vam, nobeden teh ne bo okusil večerje večnega življenja.*

Večerja našega zveličanja je že pripravljena. Sv. mati katoliška Cerkev nam jo pripravlja, našo dušo redi s svojimi svetimi nauki in zakramenti za večno življenje. Bratje in sestre v Kristusu, vsi smo povabljeni. Dokler smo na svetu, je na nas, da se je udeležimo. Zdaj je čas hoditi k božjim naukom, dokler nas kliče cerkvenih zvonov mili glas. Zdaj je čas spoznavati Boga in njegovo sveto vero, dokler jo nam oznanujejo božji učeniki. Zdaj je čas poboljšati svoje življenje in se pripravljati za večno gostijo v nebesih z vrednim prejemanjem svetih zakramentov, dokler nam jih dele mašniki božji. Zdaj skrbimo za svoje zveličanje, da ga bomo enkrat večno uživali. Amen.

P. H.

Priložnostni govori.

Govori krščanskim materam o vzgoji.

(Sestavljeni po naročilu presv. knezoškofa dr. Ant. B. Jeglič.)

F. Čednosti.

2. Miroljubnost.

Ljubi svojega bližnjega kakor samega sebe!

Predstavite si danes najprej v duhu kako hudo, ošabno, prepirljivo nevesto, ki je prišla kot nova gospodinja k hiši!

Sv. pismo pravi, da je lažje prebivati v puščavi, kjer se po brlogih skrivajo zverine, kakor pa s prepirljivo, togotno, jezično žensko. Zato se pa takih nevest tako bojé k hiši...

Ali mislite si kako staro mater, ki je sicer morda že z eno nogo v grobu, ali njen zbadljiv jezik je vsak dan mlajši... Potem ni čuda, če se sliši včasih: tukaj je ušla žena, tam je ušla stara mati od hiše — žalostne novice, ki spričujejo, kako manjka tupatam krščanskega mišljenja in življenja. Vsledtega ne trpe samo dotični sami, vsa družina, mož, posli, bratje in sestre...

In če bi pred tako osebo — ne mislimo pa, da so samo drugi taki, tudi mi večkrat — postavili čisto ogledalo Srca Jezusovega, v katerem so tako lepe čednosti, zagledali bi polno marog... Tak človek je kakor trda ledina, katere se nobeno seme ne prime: o kakem hrepenenju po boljšem življenju ni niti govora.

Z moškimi se po navadi lažje shaja; če pa kak gospodar ne zna nič potrpeti, bo zmeraj tičal v tožbah in pravičah; če ne zna nič sosesčine držati, se ga tudi sosedge kmalu naveličajo; če fant ne more enkrat v družčino priti, da ne bi povzročil prepira in poboja, bodo vsi pametni fantje bežali pred njim...

Torej: mlad človek mora priti do zavesti, da so tudi drugi — ljudje...! Sicer nam je Kristus sam dovolj jasno povedal merilo za naše vedenje proti bližnjemu, ko je rekel: *Ljubi svojega bližnjega!* in: *Kar ti nočeš, da tebi drugi storé, tudi ti drugim ne stori!*

Ali kaj, ko svet tako vse to pozablja... Ljubezen — lepa stvar! — pa kje jo najdemo na zemlji?

V družinah, med otroci in starši, med zakonskimi jo je nekaj — drugod pa: sovraštvo, maščevalnost, zavist, škodoželjnost... Kolikokrat v šoli kak učenec toži drugega: „Ta me je udaril, ta mi nagaja!“ Med desetimi se bo v devetih slučajih, oni, ki je bil napaden, maščeval...

Včasih pride k vam v hišo kak Slovak s košem svoje steklenine: kako vse varno naloži, prestavlja in postavlja, da se mu kaj ne pobije. Ljudje smo na zemlji naloženi kakor steklenice v takem jerbasu: če preveč trdo trčimo drug ob drugega, se mora kaj pobiti.

Šola za poznejše vedenje nasproti bližnjemu mora biti domača hiša.

I. Začetek krščanske ljubezni je vljudnost.

Iz srca ponižen, v krščanskem duhu ljubezniv človek je sicer res brez primere več vreden kot vljuden človek. Vendar bodo vljudni, postrežljivi otroci nekako sproti primorani opuščati domišljavost in prevzetnost in take besede in dejanja, s katerimi se navadno tudi greši zoper ljubezen do bližnjega. Ob enem je vljudnost jako važna stvar za otrokovo prihodnjost. Rekli smo že prej enkrat, da je to kos otroške dote.

Zato povej otroku, kako se ima vesti napram očetu in materi, proti bratom in sestram, proti starim ljudem in predstojnikom, učitelju, katehetu, župniku. Če gre v župnišče ali kam drugam, naj potrka, naj se ne vsede, dokler se mu ne reče, naj se za vsako reč zahvali, ali prosi, če kaj želi. Otroci naj staršem, preden gredo spat, voščijo: lahko noč! — zjutraj: dobro jutro — predvsem pa naj otroci obljubijo, da bodo molili za starše.

Nikdar se ne sme dovoliti otrokom jezicati, sicer je pokorščina proč! Kolikokrat v tem greše posebno matere!

Zelo napačno bi bilo, da bi se otroci norčevali s posli, s staro materjo, stricem, teto, ali pa da bi zasmehovali siromake. Kaj škodljivo morajo vplivati na otroke prepričani med „mladimi“ in „starimi“. Krega se mladi gospodar ali gospodinja radi izgovorjenega živeža, poboljška itd. — in to otroci slišijo! Ni čuda, če se to staršem vrača na starost.

Kjer je veliko otrok v hiši, se večkrat skregajo, začno zmerjati, celo tepsti med seboj... To je bliskanje pred nevihto. Poznejši čas bodo otroci taki do drugih ljudi, kakršni so si bili prej med seboj. Če bo dekle nasproti materi in sestri — osa, bo nasproti možu — sršen.

Pri kakih možnostih gledajo posebno na to, koliko je sester pri hiši — zakaj? Zato, ker tam je navadno težko shajati, kjer je veliko žensk pri hiši. Pa zakaj težko? Zato, ker so značaji odurni, nepotrpežljivi, malo postrežljivi ... Vse to razodeva žalostno resnico, da je zelo malo pobožnosti med nami.

Zato, matere boste spoznale potrebo, da so otroci prijatelji med seboj: naj si radi postrežejo, nikar ne nagajajo, molijo drug za drugega, če je eden bolan, če gre k sv. spovedi, k prvemu sv. obhajilu, da si v dejanju pomagajo, če je potreba — da se ne žalijo in hitro drug drugemu odpustijo: vse za to, ker Bog tako zahteva!

Nepopoljšljivega nemirneža je treba kar takoj kaznovati, in tistega škodoželjnega tožarenja ne podpirati. Mati z veliko družino ima vedno vojsko s svojimi otroci; kažejo se pa v takih otroških prepirih vedno bolj grde strani in grda nagnenja otroškega srca. Ni treba reči, to je doma, saj zunaj bo drugače. Ne! Morda bo nasproti drugim nekoliko drugačen, če se bo premagoval, a to ne gre zmeraj lahko; lahko pa bo vpljuden, ljubezniv prijazen, miroljuben nasproti vsakemu, če je že tako bil navajen v mladosti v domači hiši.

Kaj rada se ugnjezdí med otroci — ravno ljubezni nasproten greh — nevoščljivost, in to večkrat po krivdi staršev.

Godi se to s tem, če izkazujejo enemu otroku preveč ljubezni, drugemu premalo; eden je zmeraj bel, drug je zmeraj črn; enemu bi vse zavalili — največjo doto in najlepšo balo, če se tudi en hišni vogelj odnese — drugemu nič. Tako mora priti nevoščljivost. Spomnite se na egiptovskega Jožefa, kako so ga sovražili bratje, ker mu je oče naredil pisano suknjico. Tudi ljubezen mora biti pravična.

Pripeti se čestokrat, da nastane kak prepír, tožbe, pravde s sosedi ali s sorodniki, ali morda z učiteljem ali duhovniki.

Tedaj mora v vojsko večkrat vsa hiša, tudi otroci. In ravno to je, jako pogubno. Če slišijo otroci vedno opravljanje in hudo vanje čez sosedove, se seveda navzamejo takega sovražnega duha. Opravljiva hiša sploh ne bo nikoli krščanska hiša. Če se ni mogoče izogniti kake neljube zadeve, naj starši vsaj priče otrok in z otroci ne kujejo svojih načrtov. Ob kakem takem prepíru se tako zamore v človeku kali dobrega, kakor spomladi, če slana opali mlade sadeže. Ni treba pristavljati, da se včasih taka sovrašlva med sosednimi hišami netijo rod za rod.

Jako pomenljivo je tudi, kako se človek obnaša proti niže stoječim, proti siromakom, proti neukim ljudem. Plemenit človek se bo znal tudi k revežu in nizkemu ponižati.

Včeraj mi je tožila neka mati kajžarica, da so sosedovi otroci — otroci četrt gruntarja! — zmerjali njene otroke z „berači“! Ali je to prav? Kako pridejo otroci do takega neljubeznivega govorjenja, ki je zoper 5. božjo zapoved? Zato, ker slišijo doma prevzetno zabavljati čez reveže. Zapomnite si dobro matere, kajžarice in gruntarice, beraška palica lahko v vsakem grmu raste. Koliko jih je že občina podpirala in jim rezala trd, grenak kruh občinski, četudi so njihovi starši bili nekdanj premožni gruntarji.

Tudi se včasih sliši toliko tožb, če je treba prerediti kakega občinskega reveža.

Taka skopost je odurna! Nekateri pozabijo, da bo Sodnik na sodnji dan sodil po telesnih delih usmiljenja. Naš Zveličar je rekel, da ne bo ostal kozarec mrzle vode brez plačila.

Kako se poda gospodinji, če je dobrih, usmiljenih rok!

Izkušajte, da bodo tudi otroci deležni vašega usmiljenja.

Neka mati, bogata gospa, je rekla svoji hčerki, da ji bo na mostu pokazala nebesa. Na mostu je prosjačil hrom berač. Gospa je dala deklici cekin, da ga da beraču. Tako je mati hotela po vedati hčerki, s čim se najlažje pride v nebesa.

II. Preidimo sedaj k drugemu poglavju: Kako ravnati z razžalivci, sovražniki. Dokler te nihče ne razžali, je pač lahko mir ohraniti, a vse drugače je, če imaš opraviti s sitnimi, odurnimi, lažnjivimi, pregrešnimi ljudmi. In takih ljudi je veliko več na svetu, ko dobrih. Dekle gre služiti za deklo, pa pride h gospodinji, kateri nihče in nikoli ne ustreže, hči se omoži, pa dobi pijanca, moža sirovega; v hiši so zoperne razmere — — — vse je tako nasajeno samo za jezo in prepir.

Povsod v vsakem stanu se zahteva od človeka veliko veliko potrpežljivosti. To morajo vedeti tudi otroci, in prav zgodaj vedeti. Kako težko živi človek, ki se ne zna nič ukloniti, nič odjenjati, nič ubogati, nič molčati, nič potrpeti. Kdor molči, se devetim odgovori je pameten prigovor. Sicer pa je najlepša in najboljša šola za potrpežljivost sv. križev pot Kristusov. Sv. Frančišek Saleški sam pravi, da brez premišljevanja Kristusove potrpežljivosti je težko potrpeti. Če pa pravimo: potrpeti — ima vendar to svoje meje. Potrpeti smemo le toliko časa, dokler ni

greha ... Zakaj svet hoče sedaj zaslepljen od strasti imeti povsod le sladko ljubezen, in na ta račun se veliko greši ... Ali mar to ni ljubezen, če moder oče kaznuje svojega sina; če večč zdravnik izreže gnjilo rano iz telesa; če dušni pastir resnobno zatira greh, ki dovede človeka v časno in večno pogubo?

Moramo h koncu!

Slišali ste že morda tiste besede: Kjer je Bog, tam je ljubezen, kjer je ljubezen, tam je mir, kjer je mir, tam je blagoslov božji. Tu vidite, v kakšni družčini se mir nahaja: pred njim gre Bog in ljubezen božja — za njim pa blagoslov božji.

Za sklep še nekaj vsakdanjega. Vse dobro poznate „predenec“ na njivi. Kako ta strupeni plevel uniči najlepša deteljišča: zajeda se v deteljino steblo toliko časa, da je uniči.

Glejte! tak „predenec“ poznam za miroljubnost: to je ošabnost. Za ošabnim človekom gre prepir kakor senca, zakaj ošaben človek se zmeraj povzdiguje čez druge, zaničuje druge, žali druge ... Zato ne hvalite otrok, da so lepi, bogati, brihtni, učeni, pripravi, vse to vzbuja pri dekletu nečimurnost, pri fantu domišljavost, pri gospodarju bahav, včasih naravnost smešen ponos. Sad vsega tega pa so „dela mesa: — sovrastva, zdražbe, zavid, jeza, boji, kregi, razprtije, nevoščljivosti.“ (Gal. 5.) Amen.

J. Mikš.

Pogled na slovstvo.

A.

Mladeničem. Prvi zvezek: Obramba vere. Spisal Anton Bonaventura, škof ljubljanski. V Ljubljani, 1910. Tisk Katoliške Tiskarne. Str. 137. Cena 1 K.

Modre in premišljene določbe I. in II. ljubljanske sinode so izredno povzdignile versko in нравno življenje v ljubljanski škofiji. Navodila in ukazi, ki jih je dal v omenjenih sinodah presv. knezoškof dr. Anton B. J. glič in ki so jih izvršili duhovniki po vsi škofiji, so pomnožile versko vnemo in gorečnost vernikov vseh stanov in vseh slojev. Po pravici sme reči knezoškof: Omnibus omnia factus sum (I. Kor. 9, 22). Mladeniči so pa presvetlemu knezoškofu še zlasti pri srcu; njim je namenil posebno knjigo, katere prvi zvezek je že izšel. Ta del nosi po pravici naslov: „Obramba vere“. Presvetli pisatelj razpravlja v njem s presrčno besedo — pa vsestransko temeljito — o razlogih vere (str. 3—15), opisuje s posebno vnemo začetnika in začetek krščanstva — svetost Jezusovega življenja, čudeže, vstajenje, prerokovanje Jezusovo, — (str. 16—40) in zlasti krasno razloži nauk o katoliški Cerkvi (str. 41—90).

Vrhutega prevzvišeni pisatelj še posebej obravnava o evangelijskih knjigah (str. 91—101), o stvarjenju (str. 102—129) in o razlogih odpada od Cerkve (str. 129—137). Presvetli knezoškof nam je torej podal popolno apologetiko krščanstva in sv. Cerkve, ki ne bo samo mladeničem koristila, ampak bo povsod, kjer se bo razširila, budila versko zavest.

Iz dveh vzrokov nam je še posebej dobro došla knjiga „Obramba vere“. Prvič imamo Slovenci sploh malo knjig apologetične vsebine; predlanskim smo mogli naznaniti, da je izšla dr. Svetinova apologetika (Resničnost katoliške vere, učna knjiga za višje razrede srednjih šol) in prejšnje čase je naš list prinašal v prilogi bogato osnovano apologetiko, ki naj bi obsegala kakih deset knjig, pa so izšle samo tri, oziroma dve knjigi („O človeku“, strani 91 — „Ali je Bog?“ strani 224) in je delo po smrti pisatelja dr. Frančiška Lampeta, žalibog, prenehalo izhajati; novo apologetično delo, ki se ozira zlasti na sedaj po svobodomislecih razširjene ugovore, nam je torej jako koristno. Drugič pa je knjiga spisana tako pristrčno in poljudno, da jo bodo s koristjo lahko prebirali mladeniči, katerim je namenjena, kakor se moremo tudi vsi iz nje učiti, kako naj govorimo in pišemo ljudstvu. — Vse besede v knjigi so prišle iz apostolskega srca in bodo našle pot do src naših mladeničev, ki bodo za nje vedno hvaležni presvetlemu pisatelju.

Želeti bi bilo, da bi se prevedla tako temeljita, pa poljudna apologetika tudi v druge jezike in bi delo presv. knezoškofa koristilo tudi drugim narodom.

A. S.

B.

1. *Die Sonntagsschule des Herrn* oder die Sonn- und Feiertags-evangelien des Kirchenjahres von Dr. Benediktus Sauter O. S. B. weil. Abt von Emaus in Prag. Dem Druck übergeben von seinen Mönchen. Erster Band: Die Sonntagsevangelien. Zweite verbesserte Auflage. Freiburg u. Wien, Herder 1909. — 8°. Str. VIII + 442. Cena nevezani knjigi K 4 56, vezani v platno K 5 66. — Pokojni opat je imel navado, da je ob nedeljah in praznikih svoji samostanski družini govoril na podlagi nedeljskih ali prazniških evangelijev. V spomin na nepozabnega očeta so njegovi duhovni sinovi zbrali in uredili te dragocene kose kruha besede božje in prepustili v dušno hrano širšim krogom. Duh, ki preveva vse delo, je duh ascetičnega vglobljenja v evangelijske resnice. Oblika je nenavadna: učenec in učitelj se menjavata v svojih razgovorih. — Za govore in za meditacijo nudi knjiga mnogo plemenitega gradiva. Pomen sv. pisma je lepo pojasnjen, originalne misli se menjavajo s praktičnimi navodili z ozirom na naše moderne razmere. Knjiga je prav primerna za duhovske homiletične knjižnice.

Dr. A. Karlin.

2. *Die Feiertagsepisteln* im Anschluß an die „Sonntagsschule des Herrn“ von Dr. Benediktus Sauter O. S. B. weiland Abt von Emaus in Prag. Herausgegeben von seinen Mönchen. Freiburg und Wien, Herder 1909. 8°. — Str. VIII + 580. Cena nevezani knjigi K 6 48, v platno vezani K 7 68. — Kakor nedeljske in prazniške evangelije tako je premeditiral pokojni sloviti opat tudi liste, ki se beró pri cerkveni liturgiji ob nedeljah in praznikih. Tu imamo pred seboj one, ki jih cerkev predpisuje na Gospodove, Marijine in praznike svetnikov. To vam je knjiga za premišljevanje, ob ka-

terem se naslaja bogoljubna duša redovnikova in duhovnikova. Večkrat omenja pisatelj, da umevanja svetega pisma ne provzroča le dogmatična in eksegetična učenost, ampak da duh svetosti, ki veje v svetih očetih, podaja neko višje umevanje. In res v tej knjigi kaj pogosto govoré cerkveni očetje, v njej kraljuje mistika, dasitudi ne manjka praktičnih navodil in je mnogo zgledov učene eksegeze. Kakor v razpravi nedeljskih evangeljev, tako tudi tukaj „učeneč“ in „mojster“ nastopata, s čimer je knjiga na živahnosti, toploti, presrčnosti mnogo pridobila. Pač res, tu so zbrane misli, ki se porode v sveti samoti samostanskega življenja, to so glasovi, v katerih govoré svetniki, da nas dvigajo k večni svetosti, k večni resnici in milosti. Knjiga ni sestavljena po šabloni, zato bo osvežila vsakogar, ki jo prime v roke in je „bonae voluntatis“.

Dr. A. Karlin.

3. Gutjahr, dr. Theol. et Phil. F. S., *Die Briefe des heiligen Apostels Paulus*. II. Band: Die zwei Briefe an die Korinther. Graz u. Wien. Verlagsbuchhandlung „Styria“. 1. u. 2. Heft, 1907, (X, 200, 8°). K 4 60. — 3. u. 4. Heft, 1910, (IX, 201—492, 8°). K 6.—.

Današnji čas ima brezdvoma zaslugo, da se je študij najstarejše dobe krščanstva, predvsem dobe apostolov in prvih cerkvenih očetov, močno poglobil. Z napredkom v zgodovinski vedi se odpira tudi novozakonski eksegezi vedno širje polje, kar izpričuje zelo narastla eksegetična literatura. Vsako delo, ki izide na tem polju, znači nekaj novega, nekaj popolnejšega, vedno jasnejši nam je vpogled v svetopisemske knjige Novega Zakona. Pavlova pisma imajo posebno privlačno silo do eksegetov. Kot razlagavca pisem velikega „apostola narodov“ sta se proslavila zadnja leta zlasti tubinški učenjak profesor dr. J. Belser in dr. F. S. Gutjahr, profesor sv. pisma N. Z. na graškem vseučilišču.

Prof. Gutjahr je znan strokovnjak v biblični vedi. Spisal je več teoloških del, izmed katerih slove zlasti: *Einleitung zu den hl. Schriften des Neuen Testamentes*, *Die vier heiligen Evangelien*, *Perikopenbuch*. Zadnji čas je pričel izdajati komentarje k Pavlovim pismom. Izšli so že komentarji k pismom do Tesaloničanov in Galačanov; letos je dovršil obsežen komentar k prvemu pismu sv. Pavla do Korinčanov, o katerem nam je tu nekoliko izpregovoriti. — Pisatelj je svoje delo, ki je izšlo v štirih snopičih, takole uredil: Najprej poda kratko in točno analizo večjega oddelka, nakar sledi prevod grškega teksta. V razprtem tisku pojasni nato v obliki parafraze prevedeno mesto in doda nekatere opombe za lažje umevanje svetopisemskega besedila; v drobnejšem tisku pa se peča podrobneje in obširneje z leksikalno-gramatičnimi posebnostmi grškega teksta. Ta način komentiranja je jako praktičen in priporočljiv, ker se bravec, ki mu ni v prvi vrsti namen, vtopiti se v podrobni študij Pavlovih pisem, lahko omeji samo na to, kar mu pisatelj poda v debelem tisku. Z ozirom na vsebino pisma razpade komentar v deset večjih poglavij. Čudno je, da pisatelj ne razdeli pisma v dve, po vsebini dobro ločeni polovici, namreč 1, 10 — 6, 20 in 7, 1 — 16, 4. Taka razdelitev se najde pri vseh drugih eksegetih. Jako primeren bi bil v začetku knjige kratek uvod, kjer bi pisatelj zbral važnejše podatke o povodu, namenu, času in kraju pisanja. Tako pa se knjiga kar prične s razlaganjem in čitatelj si mora sam poiskati te podatke iz dela samega (na str. 18. n. pr. je šele govor o povodu pisma). Te pomanjkljivosti so pa prav malenkostne v primeri s pred-

nostmi, ki jih knjiga nudi čitatelju; zato je močno želeli, da pisatelj kmalu dovrši obsežno in težavno delo ter nam poda dober, celoten komentar k Pavlovim pismom. Sn.

4. *Bilder zur christkatholischen Glaubens- und Sittenlehre* aus den Schriften von Alban Stolz. Geistlichen und Lehrern, sowie dem christlichen Volke gewidmet von Dr. Karl Telch. 8°. XVI + 452. Freiburg 1909. Herdersche Verlagshandlung. K 3'84, vez. K 4'80. — Kdor pozna nepozabnega Stolza, bo z veseljem posegel po tej lepi knjigi, v kateri govori krepki, jedrnat, originalni Stolz, kakor zna le on sam. Avtor je iz Stolzevih mnogoštevilnih knjig in spisov nabral najlepših cvetk — izvečine zgledov in podob ter jih je uvrstil v lepo sistematično celoto. Posebna zasluga avtorjeva je, da je zglede uredil po Deharbejevem katekizmu ter tako napravil zbirko praktično in porabno. Takoj najdeš zgled, ki ga potrebuješ: V prvem oddelku te popelje na leco, v drugem v šolo, v tretjem pa k bolniški postelji in k umirajočim. — Kdo ne ve, kako poživi pridigo primeren zgled, kako ljubi mladina povestice? — Evo tu celo galerijo lepih, markantnih slik, poučnih zgledov, živih, svežih podob! Pridigarji, kateheti, posezite po knjigi!

Dr. Jos. Jerše.

5. *Die katholischen Missionen* — Misijonski mesečnik. 38. letnik. 1909 – 1910. Izhaja v Herderjevi zalogi. Cena za Avstrijo 6 K. — Pač se noben časnik ne more ponašati s tolikimi priporočili najvišjih cerkvenih dostojanstvenikov kot list „Die katholischen Missionen“, ki ga zalaga svetovna tvrdka Herderjeva. Sveti oče Pij X, deset kardinalov, trije nadškofje in 51 škofov je priporočilo ta časnik. Lavantinski presvetli knezoškof dr. Mihael Napotnik ga je priporočil 22. julija leta 1909, poudarjajoč med drugim to-le: „Časnik je zlasti pripraven, da vzbuja in ohranja v srcih vernikov živo vero v Boga in zvesto vdanost do svete katoliške Cerkve. Vrhutega goji pobožnost, obenem pa je poučen in tudi razvedrilen.“ — Članki v letošnjih nam doposlanih številkah lepo potrjujejo navedeno priporočilo prevzvišenega knezoškofa. Oziroma se namreč na vse misijonske dežele in poročajo o delovanju vseh redovnih družb. Nihče ne bo čital teh člankov, da ne bi bil potrjen v sveti veri in pripravljen tudi po svoji moči podpirati delovanje misijonarjev. Popis krajev, kjer se vrše misijoni, so silno zanimivi v zemljepisnem in prirodopisnem pogledu. Veliko razvedrilnega in poučnega prinaša zlasti priloga za mladino, v kateri so prejšnje čase izhajale priljubljene Spillmannove povesti. — Iz tega je razvidno, da misijonski list „Die katholischen Missionen“ ne zbira samo darov za prepotrebne misijone, ampak, kakor pravi v svojem priporočilu škof dr. Pavel Keppler, prinaša tudi darove v srca in v hiše naročnikov.

A. S.

6. *Erziehungskunst*. Dargestellt von Alban Stolz. Siebente, verbesserte Auflage, herausgegeben von dr. Julius Mayer, Professor an der Univ. zu Freiburg in Br. (Gesammelte Werke IX.) 8° (X. + 390). Freiburg 1910, Herdersche Verlagshandlung. K 4'08; vez. K 5'76.

Vzgoja je delo celega življenja. Dobro vzgajati je življenska umetnost. Zato se nikakor ne čudimo, če so možje, ki so odgajali mladino, svoje znanje in izkušnje zbrali v knjigi, da bi z njo okoristili razne vzgojitelje. — Težavno je vzgajati, a še težje je pisati dobro pedagogiko. Ni dovolj, da je pedagog znanstveno izobražen, potrebna je tudi večletna praksa. Plodoviti in kot če-

belica pridni Alban Stolz je strnil znanje in izkušnje v omenjeni svoji, pač najboljši ljudski pedagogiki. Res je, da je od tedaj, ko je bila prvič tiskana Alban Stolzeva pedagogika, izšlo že mnogo boljših in povse znanstvenih pedagogik, vendar bo krščanski vzgojitelj posegel tudi po Stolzevi. Celo knjigo prevevajo krščanska vzgojna načela. Vse se snuje „sub specie aeternitatis“ (o. c. VI.) Pisatelj obravnava cel vzgojni sestav: vzgojo telesa, duše; razpravlja o vzgojiteljih in odgojiljih. Odlikuje se knjiga po razumljivosti, živahnem slogu in Stolzu lastni izvirnosti. Slaba stran je, ker pisatelj nikdar ne navaja virov, iz katerih je zajemal nauke in zglede. Vse zastarelo je v novi izdaji izdajatelj izločil in izboljšal. Znatno je izpremenil načela v odstavku „Vzgoja telesa“.

— Važni predmet in ime pisateljevo knjigo še posebno priporočata. J. D.

7. *Stimmen aus Maria-Laach*. L. 1910. Izhajajo v zalogi Herderjevi po desetkrat na leto. Cena za Avstrijo K 14'40, s poštnino K 15'—.

Časnikom, ki ne potrebujejo priporočila, ampak si dobe dovolj naročnikov vsled svoje izbrane, dovršene vsebine, moramo v prvi vrsti prištevati „Stimmen aus Maria-Laach“. Že nad štiri desetletja prinaša ta revija razprave o najvažnejših vprašanjih iz bogoslovja, modroslovja, zgodovine, naravoslovja, narodnega gospodarstva in svetovnega slovstva. Vsa vprašanja se obravnavajo po načelih svete katoliške vere; vse razprave so pa oprte na tako temeljite znanstvene dokaze, da jih mora upoštevati tudi vsak pošten nasprotnik, katoličanom pa so bile uprav te razprave zvezde-vodnice v mnogih slučajih. List pišejo priznani strokovnjaki iz družbe Jezusove. Da bode časnik ostal še nadalje na dosedanji visočini, so porok preizkušeni sodelavci za posamezne vede. Izmed bogoslovnih učenjakov sodelujejo pri listu poleg drugih Kristijan Pesch, A. Lehmkuhl in J. Knabenbauer. Ascetična vprašanja obravnava M. Meschler, modroslovna J. Beßmer, V. Cathrein in drugi. O zgodovini umetnosti pišeta zlasti Beissel in J. Braun. Splošno znani so Wasmannovi članki iz biologije, kakor tudi socialnopolitični članki in narodnogospodarski H. Peschovi. O slovstvu raznih narodov poroča A. Baumgartner, ki je priobčil letos zlasti zanimiv članek „Die katholische Kirche und die neuere Literatur“ (1910, št. 1. in 2.). Poročila o novih knjigah so v vsakem zvezku jako temeljita. Kdor si poleg „Časa“ naroča še drugih revij, da zasleduje razvoj posameznih panog znanstva, bo gotovo najprej izbral „Stimmen aus Maria-Laach“.

A. S.

8. *Kompass für Leben und Sterben*. Kalender für Zeit und Ewigkeit 1843, 1844, 1859 und 1864. Von Alban Stolz. (Gesammelte Werke. Billige Volksausgabe. Erster Band.) (VI. + 554.) Freiburg und Wien 1908, Herdersche Verlagshandlung. K 2'16; vez. K 2'64, ali K 3'12.

Človeško življenje je valovito morje. Zato potrebujemo kompasa kot mornar, ki krmili svojo ladjo med razburkanimi valovi. Alban Stolz nam poklanja tak kompas, ki je krščanstvo (o. c. VI.). V 4 „koledarjih za čas in večnost“ obravnava najvažnejša življenjska vprašanja. V prvem „Mixtur gegen Todesangst“ poziva k praktičnemu krščanstvu — k življenju po veri. Drugi „Das Menschengewächs“ spremlja človeka od zibeli do groba. Čitatelem nudi obilico naukov in misli za dobro krščansko vzgojo. Predvsem priporoča dolžnost dobrega zgleda. Slike iz narave „Das Bilderbuch Gottes“ mu služijo, da konkretnije opiše človeške strasti, slabosti in razvade. Najboljši koledar je zadnji „ABC für große Leute“. Pisatelj z njemu svojsko

spretnostjo pojasnuje razne pojme in moderna rekla: prosvitljenje, izobrazba, civilni zakon, prostozidar, svoboda vesti, laž, hinavščina, bogastvo, „far“, redovniki, ultramontan itd. Pripovedovanje je živahno in osoljeno z duhovitimi dovtipi. Slog je povse ljudski in izrazit, tuptam še nekoliko preprosto. Kdor se želi došolati za dobrega ljudskega govornika in pisatelja, naj si omili Stolzova dela ter naj jih proučuje, misli in snuje!

J. D.

Glasba.

1. **Kovačev študent.** Libreto spisal Ivan Kovačič. Uglasbil Vinko Vodopivec. V Ljubljani 1910. Založila Katoliška Bukvarna. Cena K 3'20. — To bi bila nekaka opereta za odre naših izobraževalnih društev. V našem glasbenem slovstvu že dobro znani skladatelj se je trudil na vso moč, da naredi stvar kolikor mogoče lahko — spremljavo in petje —, vendar bode treba precej vaje ter dobrih moči, kjer se bode igra prvič uprizorila — to pa zato, ker je pač prva te vrste in naši odri še tega niso vajeni. Rokodelska društva, ki so dosedaj nastopala s takimi spevoigrami, so morala segati po tujih skladbah, katerim so prilagodila domače besedilo. Kar se tiče klavirja, ki spremlja vso igro, moramo reči, da kolikaj izurjenemu igravcu spremljava ne bo delala posebnih težav. Glasov je treba: treh tenorjev (Žan, Krok, Žejko), izmed teh je eden lahko II. tenor, enega baritona (Janez), dveh basov (Kovač, Mucek) in enega soprana (Meta), ki pa ima majhno ulogo. Zbor, ki nastopi za kulisami, sestoji lahko iz vlog, ki niso na odru. Melodije so povsod silno lahke in nikdar previsoke za posamezne glasove, torej ne utrudljive. Na vsak način bi igra, če bi jo igrali brez večjih napak in zadreg, napravila dober utis. Največ vaje bo pač treba v tem, da bodejo klavir in igravci vedno skupaj, da ne zaostaja petje za spremljavo ali narobe. Kjer imajo dobre igravce-pevce in igravca na klavir, naj poizkusijo. Trud se bo izplačal. Lito-grafirani tisk je razločen. Vsa partitura obsega 40 strani velikega formata. Z.

2. **Bom šel na planince.** Potpuri slovenskih narodnih pesmi za tamburaški zbor. Zložil Marko Bajuk. Cena K 3'— Ljubljana 1909. Založila Katoliška bukvarna. — Potpuri je napravljen za sledeče instrumente: bisernico, kontrašico, vse tri brače, obe bugariji in berde. Zbirka obsega narodne pesmi: Bom šel na planince, Na planincih solnčece sije, Čez tri gore . . ., Solnce čez hribe gre, Pa bom šel na planince itd. Uvod je dober in lep, prehodi ljubki, konec mora biti silno hiter, če hoče narediti utis. Zbirka obsega 28 strani in ni draga. Z.

3. **Telovadska.** Za moški zbor uglašbil Stanko Premrl. Založila Katoliška Bukvarna v Ljubljani. Cena partituri 50 vin., glasovom (po dva skupaj) 10 vin. — Telovadskim odsekom, ki se v zadnjem času zelo širijo po domovini, bo gotovo dobro došla ta krepka koračnica v *F*-duru. Posebnih težav ne bo delala pevcem, ker si je skladatelj prizadeval pisati preprosto in prikladno našim telovadcem. Prvi tenor se le parkrat povzpne do zgorajnega *a*. Pevcem in poslušavcem bo zlasti ugajal ljubki trio v *B*-duru.